

3 | 241 |

ZIELONA GÓRA marzec 2017

UNIWERSYTET ZIELONOGÓRSKI

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNOŚCI AKADEMICKIEJ

ISSN 1644-7867

**Uniwersytetu Zielonogórskiego
z PWSZ w Sulechowie**

stanie się faktem 1 września 2017 r.

W numerze:

- 4___ DARIA KORONA / Z obrad Senatu
- 5___ DARIA KORONA / Zarządzenia JM Rektora
NARODOWY KONGRES NAUKI
- 6___ ANNA JOWSA, EWELINA KRAJCZYŃSKA PAP-
NAUKA W POLSCE / Gowin: Niezbędne są nowe
rozwiązania dotyczące ścieżki awansu naukowego
- 8___ LUDWIKA TOMALA PAP-NAUKA W POLSCE /
Gowin: Uczelnie powinny się bać utrzymania
status quo
- 10___ EWA SAPEŃKO / Zamiejscowy Wydział
Uniwersytetu Zielonogórskiego
- 11___ BOGUMIŁA BURDA / Tradycje edukacyjne
Sulechowa
NOWA HABILITACJA
- 14___ Dr hab. inż. Michał Sąsiadek
- 14___ EWA SAPEŃKO / Egipczy biznesmeni na UZ
- 15___ EWA ADASZYŃSKA / Krajowe Ramy
Interoperacyjności – zgodność serwisów
internetowych ze standardami WCAG 2.0
- 17___ KATARZYNA BARTOSIK, KAMIL BANASZEWSKI /
Napisz, co o nas sądzisz – czyli Badania Satysfakcji
w BUZ
- 17___ IV Międzynarodowe Akademickie Mistrzostwa
w Płukaniu Złota
- 18___ MAŁGORZATA RATAJCZAK-GULBA / Targi
Edukacyjne ABSOLWENT
- 19___ LILIA SMOŁA / Targi Pracy 2017
UNIWERSYTETY ŚWIATA:
- 20___ DANUTA NOWAK, WIESŁAW HŁADKIEWICZ /
University of Exeter
WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE
- 21___ Wydział Artystyczny
- 27___ Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii
Środowiska
- 28___ Wydział Ekonomii i Zarządzania
- 28___ Wydział Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki
- 30___ Wydział Humanistyczny
- 34___ Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
- 35___ WIESŁAW HŁADKIEWICZ / Nasz Uniwersytet ma
już 15 lat
- 35___ EWA NARKIEWICZ-NIEDBALEC / Rocznik Lubuski
- 36___ EWA POPIŁKA / Nowości Wydawnicze
- 38___ Wyróżnienie dla Oficyny Wydawniczej UZ na
Targach Książki w Poznaniu

Ustawa 2.0

Główne założenia do nowego Prawa o szkolnictwie wyższym, tzw. Ustawy 2.0 są już znane i omawiane na kolejnych konferencjach programowych Narodowego Kongresu Nauki. Ostatnia z konferencji, ph. Doskonałość naukowa - jak równać do najlepszych, odbyła się w Poznaniu (23 lutego br.). W numerze znajduje się wywiad z ministrem J. Gowinem (PAP), który jest obecny na wszystkich spotkaniach NKN. W ostatnich dniach marca natomiast odbyła się kolejna konferencja - w Lublinie (Doskonałość edukacji akademickiej – jak przeorientować uczelnie na jakość kształcenia?). Materiał o najważniejszych poruszanych tam sprawach postaramy się zamieścić w następnym numerze miesięcznika. W kwietniu konferencja odbędzie się w Gdańsku (Zróżnicowanie modeli uczelni i instytucji badawczych – kierunek i instrumenty zmian), a potem jeszcze kolejne w Łodzi (maj) i Warszawie (czerwiec). We wrześniu w Krakowie odbędzie się Narodowy Kongres Nauki i wtedy ministerstwo zaprezentuje swój projekt opracowany na podstawie założeń przygotowanych przez trzy zespoły wyłonione w drodze konkursu. Nad założeniami do nowego prawa pracowali: zespół prof. Marka Kwieka (UAM), zespół dr. hab. Arkadiusza Radwana (Instytut Allerhanda w Krakowie) i zespół prof. Huberta Izdebskiego (Uniwersytet SWPS w Warszawie).

esa

REDAKTOR NACZELNA
Ewa Sapeńko

WSPÓŁPRACA
Anetta Barska, Tomasz Belica, Marek Dankowski,
Tomasz Gratkowski, Renata Grochowalska, Dorota Hebisz,
Daria Korona, Pola Kuleczka, Katarzyna Kwiecień-Długosz,
Alicja Lewicka-Szczegóła, Joanna Markiewicz-Stanny,
Magdalena Steciąg, Joachim Syga, Janina Wallis

PROJEKT GRAFICZNY
Lucyna Andrzejewska

ŁAMANIE KOMPUTEROWE I OKŁADKA
Lucyna Andrzejewska

WYDANIE INTERNETOWE
<http://www.uz.zgora.pl/miesiecznikUZ.html>
opr. Krzysztof Jarosiński

ZDJĘCIA
Kazimierz Adamczewski

Wyrażone opinie są osobistymi przekonaniami autorów i nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem kolegium, zespołu redakcyjnego i kierownictwa uczelni. Zachęcamy do wypowiedzi polemicznych. Redakcja zastrzega sobie prawo nadawania tekstom własnych tytułów, ich skracania i adiacji; materiałów nie zamówionych nie zwracamy. Za zamieszczane informacje odpowiedzialność ponoszą ich autorzy.

Oddano do druku w marcu 2017 r.

Nakład: 500 egz.

Druk: Zakład Poligrafii Uniwersytetu Zielonogórskiego

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI
R E D A K C J A
ul. Licealna 9
65-417 Zielona Góra
tel. 68 328 2593, ~2592
miesiecznikUZ@uz.zgora.pl

Z O B R A D S E N A T U

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 25 stycznia 2017 r. podjął następujące uchwały:

Nr 49 w sprawie utworzenia studiów drugiego stopnia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* i określenia efektów kształcenia dla tego kierunku

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 49 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 50 w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku studiów pierwszego stopnia *architektura* prowadzonych na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 50 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 51 w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku studiów drugiego stopnia *architektura* prowadzonych na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 51 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 52 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości w Zielonej Górze przy ul. Przylep - 22 Lipca 6B

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 52 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 53 w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości w Zielonej Górze przy ul. Ogrodowej 3B

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 53 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 54 w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie kredytu obrotowego w rachunku bieżącym.

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 54 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 55 w sprawie wyrażenia zgody na zabezpieczenie kredytu

Senat podjął uchwałę nr 55 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 56 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Ekonomii i Zarządzania

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 56 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 57 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Humanistycznego

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 57 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 58 w sprawie przyjęcia planu potrzeb remontowych i konserwacyjnych Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok 2017

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 58 z dn. 25.01.2017 r.

Nr 59 w sprawie przyjęcia planu inwestycyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego na rok 2017

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 59 z dn. 25.01.2017 r.

Senat Uniwersytetu Zielonogórskiego na zwyczajnym posiedzeniu w dniu 22 lutego 2017 r. podjął następujące uchwały:

Nr 60 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
Senat podjął uchwałę nr 60 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 61 w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej włączenia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie do Uniwersytetu Zielonogórskiego w Zielonej Górze

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 61 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 62 w sprawie określenia liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych w Uniwersytecie Zielonogórskim na rok akademicki 2017/2018

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 62 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 63 zmieniająca uchwałę nr 19 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 26 października 2016 r. w sprawie powołania Komisji ds. kształcenia

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 63 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 64 zmieniająca uchwałę nr 20 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 26 października 2016 r. w sprawie powołania Komisji ds. nauki

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 64 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 65 w sprawie doprecyzowania obszaru kształcenia, do którego przyporządkowany jest kierunek *lekarski* oraz dziedziny nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla jednolitych studiów magisterskich na kierunku *lekarskim*

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 65 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 66 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Fizyki i Astronomii

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 66 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 67 w sprawie opinii dotyczącej zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Prawa i Administracji

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 67 z dn. 22.02.2017 r.

Nr 68 w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Wydziału Lekarskiego i Nauk o Zdrowiu

Senat jednogłośnie podjął uchwałę nr 68 z dn. 22.02.2017 r.

ZARZĄDZENIA JM REKTORA

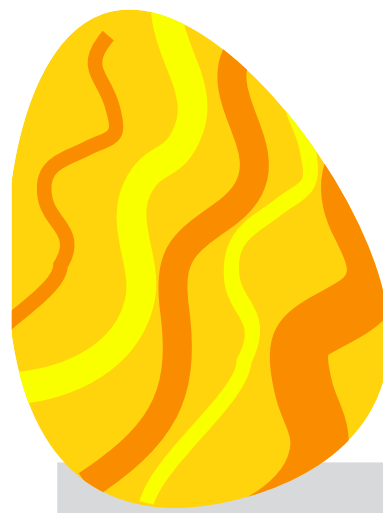
JM Rektor wydał następujące zarządzenia:

- Nr 1 z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie kalendarza rekrutacyjnego na semestr letni w roku akademickim 2016/2017 na studia drugiego stopnia
- Nr 2 z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia dni wolnych od pracy w 2017 r. dla pracowników niebędących nauczycielami akademickimi
- Nr 3 z dnia 11 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia wzoru planu rzeczowo-finansowego Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 4 z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Ekonomii i Zarządzania
- Nr 5 z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Humanistycznego
- Nr 6 z dnia 25 stycznia 2017 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii
- Nr 7 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia przetargu nieograniczonego (licytacji ustnej) na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Zielonej Górze przy ul. Ogrodowej 3B
- Nr 8 z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia przetargu nieograniczonego (licytacji ustnej) na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Zielonej Górze przy ul. Przylep-22 Lipca 6B
- Nr 9 z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych unormowań dotyczących postępowania rekrutacyjnego na studia drugiego stopnia w semestrze letnim w roku akademickim 2016/2017
- Nr 10 z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia w Uniwersytecie Zielonogórskim Karty audytu wewnętrznego
- Nr 11 z dnia 31 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie nr 17 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 21 marca 2006 r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) rachunkowości
- Nr 12 z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Pionu Rektora i Pionu Kanclerza oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 13 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie odstąpienia od ogłoszenia konkursów dotyczących stypendiów dla studentów i doktorantów
- Nr 14 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 15 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 16 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Wydziału Ekonomii i Zarządzania oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 17 z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie zmiany struktury organizacyjnej Wydziału Mechanicznego oraz zmiany regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 18 z dnia 20 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktorskiego dla doktorantów Uniwersytetu Zielonogórskiego
- Nr 19 z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Fizyki i Astronomii
- Nr 20 z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie struktury organizacyjnej Wydziału Prawa i Administracji
- Nr 21 z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie wprowadzenia procedury postępowania z dokumentacją kontroli zewnętrznych i trybu realizacji zaleceń pokontrolnych w Uniwersytecie Zielonogórskim
- Nr 22 z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia na Uniwersytecie Zielonogórskim wzorów umów

Treść uchwał i zarządzeń dostępna na stronie internetowej
UZ pod adresem: <http://www.uz.zgora.pl/ap/>

Daria Korona
Biuro Prawne

Wiosennych Świąt życzy Redakcja

NARODOWY KONGRES NAUKI

GOWIN: NIEZBĘDNE SĄ NOWE ROZWIĄZANIA DOTYCZĄCE ŚCIEŻKI AWANSU NAUKOWEGO

Poznań, 23.02.2017 Narodowy Kongres Nauki

Wypracowanie szeroko akceptowalnych w środowisku akademickim nowych rozwiązań dotyczących ścieżki awansu naukowego i nowych rozwiązań dotyczących parametryzacji nauki - to zdaniem ministra nauki Jarosława Gowina największe wyzwania w dążeniu do doskonałości polskiej nauki.

Wicepremier, minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin w czwartek (23.02.2017) wziął udział w odbywającej się w stolicy Wielkopolski konferencji programowej Narodowego Kongresu Nauki pt. „Doskonałość naukowa - jak równać do najlepszych”. Jak podkreślił, doskonałość naukowa ma fundamentalne znaczenia dla procesu tworzenia nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, tzw. Ustawy 2.0.

Szef resortu nauki podkreślił w Poznaniu, że jednym z największych wyzwań w dążeniu do naukowej doskonałości będzie „wypracowanie szeroko akceptowalnych w środowisku akademickim nowych rozwiązań dotyczących ścieżki awansu naukowego oraz nowych rozwiązań dotyczących parametryzacji nauki, czy systemu oceny dorobku naukowego”.

Jak mówił, w Polsce „średnio samodzielność naukową, czyli stopień doktora habilitowanego osiąga się w wieku 41 lat”. „Za granicą, zwłaszcza w Europie Zachodniej czy Stanach Zjednoczonych, taką samodzielność osiąga się średnio o 10, czy nawet o kilkanaście lat wcześniej. (...) Drugą stroną medalu jest pytanie, jak zapobiec czemuś, co już następuje, czyli dewaluacji i obniżeniu poziomu polskich doktoratów i poziomu polskich habilitacji” - dodał.

Gowin przyznał, że bardzo trudno jest znaleźć rozwiązania, które z jednej strony udrożniłyby ścieżkę awansu dla młodych naukowców, a z drugiej - jak mówił - „musimy (...) uniknąć rozwiązań, które skutkowałyby rozplenieniem się pseudodoktoratów i pseudohabilitacji”.

FOT. NKN.GOV.PL

Jak zaznaczył, kwestia nowych regulacji dotyczących ścieżki kariery naukowej jest niezwykle istotna, ponieważ już teraz wielu młodych polskich naukowców wyjeżdża za granicę również dlatego, że tam łatwiej jest im się rozwijać i prowadzić samodzielne badania.

„Dlaczego dzisiaj na uniwersytetach całego świata pracuje 35 tys. polskich naukowców? Wygnał ich z Polski nie tylko relatywnie niski poziom finansowania polskiej nauki. Bardzo często oni wyjeżdżają dlatego, że mają poczucie, że tutaj ich kariery naukowe są blokowane przez nadmiernie feudalne, nadmiernie zhierarchizowane, w złym tego słowa znaczeniu, relacje w środowisku akademickim” - podkreślił.

Dodał, że już są prowadzone prace nad różnymi wariantami rozwiązań tych kwestii. „Jednym z takich wariantów jest koncepcja tzw. dużego doktoratu” - wymienił.

Gowin zaznaczył, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego wchodzi już w kluczową fazę pracy nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym. Jak mówił, ustawa ta jest niezwykle ważna, ponieważ nauka poza prestiżem i wartością „samą w sobie” ma realne i „głębokie przełożenie na jakość życia, poziom życia każdego z Polaków”.

Jego zdaniem „nie będzie innowacyjnej gospodarki, jeżeli nie oprzemy polskiej gospodarki w dużo większym stopniu niż do tej pory, na odkryciach polskich naukowców”.

„Strategia na rzecz doskonałości naukowej, na rzecz reformy szkolnictwa wyższego jest komplementarna wobec Planu Odpowiedzialnego Rozwoju, dlatego tak ściśle współpracujemy z panem premierem Morawieckim i z innymi ministrami, bo warunkiem powodzenia planu (...) jest zwiększenie nacisku na rozwój nauki” - dodał szef resortu nauki.

Podkreślił przy tym, że rozwój polskiej nauki nie dokona się bez jej większego finansowania. Zaznaczył, że o ile pod względem osiągnięć naukowych mierzonych liczbą cytowanych czy publikowanych w prestiżowych czasopismach artykułów Polska znajduje się pod koniec drugiej dziesiątki

na świecie, o tyle pod względem poziomu finansowania nauki - pod koniec czwartej dekady. „Widać, że mamy tutaj ogromne braki do nadrobienia i wierzę, że w przyszłorocznym budżecie te potrzeby finansowe, nie tylko polskiej nauki, co całego polskiego społeczeństwa, które będzie się rozwijać poprzez osiągnięcia naukowe, że te potrzeby będą uwzględnione” - powiedział.

Zdaniem ministra polska nauka potrzebuje głębokich zmian i stoi obecnie także przed wyzwaniem dotyczącym sposobu funkcjonowania polskich uczelni i jednostek naukowych. Jak mówił, przez poprzednie ćwierć wieku kolejne ekipy rządowe formułowały wobec środowiska akademickiego przede wszystkim postulat masowego kształcenia studentów, na co wpływał także sposób finansowania uczelni.

„Ma to swoje plusy, ponieważ pod względem procentowym, wśród młodych osób, które kończą studia znajdujemy się w światowej czołówce, ale wszyscy mamy świadomość, że stopniowo, coraz dotkliwiej odsłaniały się także negatywne skutki uboczne tego rozwiązania. Tymi negatywnymi skutkami była przede wszystkim niska, coraz niższa jakość kształcenia” - powiedział Gowin.

Dodał, że odchodzenie od umasowienia procesu kształcenia musi iść w parze z większym naciskiem na podnoszenie poziomu studiów oraz zwiększanie umiędzynarodowienia polskich uczelni i polskiej nauki. Jak mówił, „nauka rozwija się dobrze w dialogu, także tym dialogu ponadnarodowym”.

„Dlaczego dzisiaj na uniwersytetach całego świata pracuje

35 tys. polskich naukowców?

Wygnał ich z Polski nie tylko relatywnie niski poziom finansowania polskiej nauki.

Bardzo często oni wyjeżdżają dlatego, że mają poczucie, że tutaj ich kariery naukowe są blokowane przez nadmiernie feudalne, nadmiernie zhierarchizowane, w złym tego słowa znaczeniu, relacje w środowisku akademickim”

„Czy rozwijanie doskonałości naukowej przy pozostawianiu w izolacji jest możliwe? Wątpię. (...) Trzeba szerzej otwierać się na współpracę międzynarodową również polegającą na tym, że w murach polskich uczelni powinno być zdecydowanie więcej wykładowców zagranicznych. Mam świadomość, że zmiany mentalne to jedna rzecz. Druga rzecz to konieczność usunięcia wad systemowych. Obecny system, który ogarnęła słusznie zniechęcona przez wszystkich punktoza, motywuje do działalności paranaukowej. Motywuje do wspierania ośrodków prowadzących działania przyzwykłe, realizowanych wyłącznie na potrzeby polskich wymogów” - ocenił wicepremier.

Jak mówił, przez kilka miesięcy „wgryzał się” w zasady parametryzacji, czyli oceny jednostek naukowych. „Nie rozumiem wielu szczegółów obecnego systemu parametryzacji. (...) W tym systemie jest wiele luk” - zaznaczył. Opracowanie nowych zasad parametryzacji to jedno z najważniejszych zadań jego resortu.

„W kontekście przygotowywanej Ustawy 2.0 większość pytań dotyczących parametryzacji i oceny systemu ewaluacji polskiej nauki pozostaje otwartych. Nie możemy uciec od oceny punktowej publikacji jako miernika efektywności, aktywności naukowej” - zapowiedział szef resortu nauki. Jednak - jak mówił - na pozostałe pytania, np. jak powinna być ona ukształtowana, na ile powinna uwzględniać specyfikę poszczególnych dyscyplin, na razie nie ma odpowiedzi.

„Bez wątplenia na doskonałość naukową powinna być ukierunkowana logika dystrybucji środków finansowych na badania naukowe, zwłaszcza środków publicznych. Chcąc stale i zdecydowanie szybciej podwyższać nakłady na naukę powinniśmy pamiętać, że środki powinny (...) przynosić korzyści. Nie wystarczy więc wpompować środki w obecne struktury, by zapewnić rozwój nauki na miarę naszych aspiracji” - przekonywał Gowin. „Dobrze zaprojektowane konkursy na granty badawcze stymulują doskonałość naukową i powinny pozostać bardzo ważnym, moim zdaniem najważniejszym strumieniem finansowania badań” - zaznaczył minister.

Odnosząc się natomiast do polskiej infrastruktury naukowej i badawczej Gowin podkreślił, że pod wieloma względami jest ona na „imponująco wysokim poziomie”. Przypomniał także, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego podpisało w ostatnim czasie także list intencyjny z miastem Wrocław o przejęciu udziałów w Centrum Badań EIT+.

Czwartkowe wystąpienie ministra nauki w auli poznańskiego uniwersytetu zakłócił głos z sali. Kobieta odniosła się do trzech projektów założeń do ustawy o szkolnictwie wyższym, przedstawionych przez zespoły ekspertów, mówiąc m.in.: „jeżeli chodzi o te trzy projekty wszyscy państwo zapewne je widzieli - są fatalne”.

„Myślę, że będzie okazja do tego, żeby o tych projektach podyskutować i dzisiaj, i jutro. Będziecie mieli państwo okazję podzielić się swoimi opiniami. Nie sądzę, aby o którymkolwiek z tych projektów można było powiedzieć, że jest fatalny. Przeciwnie, wydaje mi się, że wszystkie są bardzo inspirujące. Nie wydaje mi się też, aby szereg istotnych rozstrzygnięć, które stoją przed nami został już przesądzony. Temu służą takie debaty jak dziś, byśmy wspólnie dochodzili do rozwiązań” - odpowiedział minister Gowin.

Konferencja „Doskonałość naukowa - jak równać do najlepszych”, która w czwartek i piątek odbyła się na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, jest jedną z serii debat poprzedzających Narodowy Kongres Nauki, który odbędzie się we wrześniu w Krakowie. Tam MNiSW ma przedstawić założenia nowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Zostanie ona wypracowana na podstawie propozycji trzech niezależnych zespołów badawczych, które wybrane zostały w maju 2016 r. przez MNiSW w konkursie i otrzymały granty na opracowanie i skonsultowanie założeń do nowej ustawy. Wszystkie zespoły przedstawiły już ministerstwu wyniki swoich prac.

Anna Jowska, Ewelina Krajczyńska
Źródło: PAP - Nauka w Polsce

<http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news-413243-gowin-niezbiedne-sa-nowe-rozwiazania-dotyczace-sciezki-awansu-naukowego.html>

Wyróżniki od Redakcji

GOWIN: UCZELNIE POWINNY SIĘ BAĆ UTRZYMANIA STATUS QUO

01.03.2017

W pracach nad nową ustawą o uczelniach resort nauki rozważa m.in. wprowadzenie stanu spoczynku dla profesorów po 70. r. ż. czy nowe podejście do studiów doktorskich. „Uczelnie powinny się bać jednego: utrzymania status quo” - mówi PAP minister nauki Jarosław Gowin.

PAP: Na jakim jesteście etapie prac nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym, czyli tzw. Ustawą 2.0?

Jarosław Gowin, wicepremier, minister nauki i szkolnictwa wyższego: Pod koniec stycznia poznaliśmy trzy projekty przygotowane przez zespoły wyłonione w konkursie. Te projekty to solidne książki. W tej chwili analizowane są w ministerstwie, poddane dyskusji środowiskowej. Ostatecznie projektowana ustawa będzie zapewne syntezą trzech różnych koncepcji, ale w przepisach znajdzie się też wiele rozwiązań, które pojawiają się w toku debat w środowisku akademickim. Poza tym nad autorskimi pomysłami pracujemy też w ministerstwie.

PAP: Jak będzie wyglądała Ustawa 2.0?

J.G.: Zasadniczo wszystkie zagadnienia związane ze szkolnictwem wyższym i nauką chcielibyśmy zawrzeć w jednej ustawie. Wyjątkiem będzie zapewne osobna ustawa regulująca działalność PAN. Dzisiaj wydaje się też przesądzone, że w nowej ustawie przewidziane będzie funkcjonowanie trzech różnych typów uczelni. Obok uczelni dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych należałoby wyłonić grupę uczelni badawczych - a więc takich, których zadaniem będzie ściganie się z najlepszymi europejskimi ośrodkami akademickimi i podniesienie pozycji polskich uczelni w rankingach.

PAP: Czy środowisko naukowe powinno się bać nowej ustawy?

J.G.: Środowisko naukowe powinno bać się jednej rzeczy: utrzymania status quo. Dzisiaj gramy w drugiej lidze. Ale w wielu krajach Europy, już nie mówiąc o tym, co dzieje się w Azji, trwają intensywne prace prowadzące do zreformowania systemów szkolnictwa wyższego. Jeśli będziemy stali w miejscu - albo nawet szli do przodu w takim tempie, w jakim szliśmy przez ostatnie dwadzieścia kilka lat - to za chwilę spadniemy z drugiej do trzeciej ligi. Nie można do tego dopuścić. Od samego początku, gdy pojawiłem się

w tym rządzie, przeprowadzamy najszerze konsultacje środowiskowe, jakie kiedykolwiek miały miejsce. Wierzę, że te konsultacje przekonały środowisko akademickie do dwóch rzeczy: po pierwsze, że traktujemy ten dialog poważnie, a po drugie - że na serio traktujemy też zapowiedzi głębokich reform.

PAP: Jaką filozofią kieruje się ministerstwo podczas prac nad nową ustawą?

J.G.: Na pewno będziemy się trzymali trzech drogowskazów. Po pierwsze, będzie to poszerzenie autonomii uczelni, po drugie - jednoznaczny kurs na podnoszenie jakości, zarówno dydaktyki, jak i badań naukowych. I po trzecie - musimy poprawić model zarządzania uczelniami. Obecna formuła, w czasach globalnej konkurencji, jest wyraźnie nieefektywna.

PAP: Jak można poszerzyć autonomię uczelni?

J.G.: Przede wszystkim jak najszerzy zakres rozstrzygnięć powinien zostać przeniesiony na poziom regulacji wewnętrznych uczelni - zwłaszcza statutów uczelni. Chciałbym, żebyśmy ja i moi następcy podejmowali zdecydowanie mniej decyzji, niż obecnie. Środowisko akademickie zasługuje na zaufanie. Dlatego będę dążył do tego, by jak najszerzy zakres decyzji był przekazany władzom uczelni, i by ministerstwo określało tylko ramowe kierunki i sprawowało nadzór nad uczelniami z punktu widzenia legalności.

PAP: A jeśli chodzi o drugi motyw przewodni, podnoszenie jakości?

J.G.: Na pewno zmienimy zasady parametryzacji. Musimy odejść tzw. punktozy, czyli zbyt zalgorytmizowanego systemu oceny jednostek. Powinniśmy wprowadzić większą wagę czynnika eksperckiego. Chcemy też, aby prawa do nadawania doktoratów i habilitacji miały nie te uczelnie, które zatrudniają odpowiednio liczną samodzielną kadrę naukową, lecz te, które realnie prowadzą badania.

PAP: Jest jeszcze trzeci element drogowskazu reform: zmiany w modelu zarządzania uczelniami...

J.G.: Ministerstwo będzie zmierzało do tego, aby na uczelniach pojawiło się nowe ciało - rady powiernicze. Byłyby wybierane przez senat uczelni. Miałyby się składać, mniej więcej w połowie, z przedstawicieli uczelni, i w połowie z osób reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze. Rada powiernicza wybierałaby rektora.

PAP: Jakie zmiany czekają studentów?

J.G.: Tu nie planujemy żadnej rewolucji. **Podstawowa zmiana, jaka powinna dotyczyć studentów, to podniesienie poziomu wymagań ze strony uczelni, odejście od masowości kształcenia i postawienie na wysoką jakość nauczania.** Jeżeli powstaną uczelnie badawcze - a do tego dążymy - to podstawową formą studiów powinien być udział w realnych badaniach.

PAP: W jednym z projektów pojawiła się możliwość wprowadzenia studiów płatnych. Czy ten pomysł na pewno już ministerstwo odrzuciło?

J.G.: Ta propozycja - wysunięta przez zespół związany m.in. z Uniwersytetem SWPS - jest moim zdaniem bardzo ciekawą prowokacją intelektualną. Wytrąca myślenie o szkolnictwie wyższym z utartych kolein. Ale na pewno

przesądzone jest, że w przyszłej ustawie odpłatność za studia nie zostanie wprowadzona.

PAP: Co będzie z doktorantami? Zespoły, które pisały założenia do ustawy, były raczej zgodne, że należy odejść od masowości studiów doktoranckich i zapewnić doktorantom stypendia lub zatrudnienie.

J.G.: Dzisiejszy model studiów doktoranckich prowadzi do marnowania czasu: i przez tych, którzy prowadzą zajęcia, i przez samych doktorantów. Będziemy dążyli do tego, by stworzyć szkoły doktoranckie, najlepiej o charakterze międzynarodowym. Poważnie rozważamy myśl, by studia doktoranckie - może poza częścią kierunków humanistycznych - prowadzić w języku angielskim. Nowy model studiów doktoranckich zakłada, że podstawową formą „studiowania” byłby realny udział w badaniach naukowych, a nie „odbębnianie” niezwiązanych z tematyką doktoratu zajęć. Na pewno będziemy dążyli do zawężenia grup uczelni, które mają uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Te uprawnienia będziemy wiązać z nową parametryzacją.

PAP: A co z habilitacjami? Czy ten stopień naukowy pozostanie?

J.G.: To jeszcze nie jest przesądzone. W ministerstwie pojawił się pomysł tzw. dużego doktoratu - to autorska koncepcja wiceministra Łukasza Szumowskiego - nie należy jej utożsamiać ze stanowiskiem ministerstwa. To rozwiązanie przewiduje, że przepustką do samodzielności naukowej powinno być spełnienie dwóch warunków: zrobienie doktoratu i zdobycie samodzielnego grantu naukowego. Zgodnie z tym pomysłem polskie doktoraty powinny być równoważne anglosaskiemu PhD. Wówczas habilitacja byłaby zbędna. Dzięki temu rozwiązaniu można by nie tylko podnieść poziom doktoratu, ale też sprawić, że pracownicy będą szybciej zyskiwać samodzielność naukową. Dziś uzyskują ją dopiero wraz z habilitacją, średnio w wieku 46 lat, a więc o 10-15 lat później niż naukowcy na Zachodzie.

PAP: W jednym z projektów złożonych do Ustawy 2.0 pojawił się pomysł, żeby profesorowie po 70. roku życia wyłączeni byli z procesu podejmowania decyzji na uczelniach i przechodzili w stan spoczynku.

J.G.: Jestem zwolennikiem tej propozycji, która notabene została zawarta w programie PiS i Zjednoczonej Prawicy. Pytanie, czy budżet udźwignie to rozwiązanie. Służyłoby ono uhonorowaniu wybitnych naukowców, a z drugiej strony doprowadziłoby do odmłodzenia kadry polskich uczelni. To bardzo potrzebne. Tym bardziej, że kilkadziesiąt tysięcy młodych polskich naukowców wyemigrowało z Polski i pracuje na uczelniach zagranicznych.

PAP: Na początku rozmowy mówił pan, że przepisy dotyczące Polskiej Akademii Nauk zawarte będą w osobnej ustawie. Czy nad taką ustawą trwają już prace?

J.G.: PAN nie podlega Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego; nadzór nad PAN sprawuje Prezes Rady Ministrów. Wiemy, że samo środowisko PAN przygotowuje projekt nowej ustawy i poważnie rozważa możliwość powołania w oparciu o PAN nowej uczelni - uniwersytetu badawczego.

PAP: No właśnie. A jak miałby wyglądać proces wyłaniania uczelni badawczych?

J.G.: Na pewno zmienimy zasady parametryzacji. Musimy odejść tzw. punktozy, czyli zbyt zalgorytmizowanego systemu oceny jednostek. Powinniśmy wprowadzić większą wagę czynnika eksperckiego.

J.G.: To jeden z najtrudniejszych, najbardziej spornych tematów. Na pewno nie będzie tak, że ministerstwo wskaże arbitralnie uczelnie, które miałyby uzyskać taki status. Chcemy stworzyć jasne, transparentne kryteria zarówno wejścia do tej grupy, jak i wypadnięcia z niej. Kryteria te powinny być powiązane przede wszystkim z wysoką jakością badań naukowych prowadzonych na uczelni.

PAP: Jakie są plany wobec PWSZ?

J.G.: Przyszłość PWSZ nie jest zagrożona. Uważam, że to potrzebna grupa uczelni. Nie mogę jednak zagwarantować, że wszystkie takie szkoły przetrwają kryzys demograficzny. O tym zadecydują kandydaci na studia. Będę zachęcał PWSZ do konsolidacji, lecz nie będę tego narzucać. Zdecydowana większość PWSZ może przetrwać dzięki temu, że ograniczy się nabór na uczelnie, które będą się koncentrować na kształceniu najlepszych i prowadzeniu badań. W ten sposób PWSZ będą mogły zyskać więcej studentów.

PAP: Czy nowa Ustawa 2.0 spodoba się środowisku akademickiemu?

J.G.: Mam świadomość, że ustawa będzie budzić kontrowersje. Cokolwiek proponujemy, i tak trzy czwarte środowiska będzie niezadowolone. Opinie wewnątrz środowiska są bardzo zróżnicowane, w każdej kwestii ściera się kilka-kilkanaście podejść. Mam jednak nadzieję, że ostateczne rozwiązania zostaną przez środowisko zaakceptowane. Jesteśmy otwarci na dialog i krytykę. Będziemy modyfikowali nasze podejście, ale zmiany muszą być na prawdę głębokie i nie możemy z nimi dłużej czekać.

*Rozmawiała Ludwika Tomala
Źródło: PAP - Nauka w Polsce*

<http://naukawpolsce.pap.pl/aktualnosci/news,41-3316,ustawa-20-gowin-uczelnie-powinny-sie-bac-utrzymania-status-quo.html>

Wyróżniki od Redakcji

ZAMIEJSCOWY WYDZIAŁ UNIWERSYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO

Ewa Sapeńko

22 lutego poszła w świat oficjalna informacja o połączeniu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Sulechowie z Uniwersytetem Zielonogórskim. Rektorzy obydwu uczelni - prof. Tadeusz Kuczyński (UZ) i prof. Marian Miłka (PWSZ) wystąpili na wspólnej konferencji prasowej i ogłosili podjętą decyzję. Senaty uczelni dały rektorom zgodę na podjęcie działań w kierunku konsolidacji. Zostały więc powołane zespoły robocze, które pracują nad porozumieniem ustalającym zasady połączenia. Na najbliższych posiedzeniach Senatów mają zostać podjęte uchwały o połączeniu, które razem z wnioskiem zostaną dostarczone do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Prof. Tadeusz Kuczyński - rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego i prof. Marian Miłka - rektor PWSZ w Sulechowie nieoficjalnie o konsolidacji rozmawiali ze sobą już od wielu miesięcy. Obydwaj rektorzy mają świadomość zmian jakie zajdą w finansowaniu małych i średnich uczelni po wejściu w życie nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Prezentowane założenia do Ustawy 2.0 nie pozostawiają złudzeń. Teraz więc jest najodpowiedniejszy czas, żeby zminimalizować jej skutki dla lubuskich uczelni. System zachęt proponowany przez MNiSW miał tutaj niebagatelne znaczenie. Zamrożenie dotacji na 5 lat i jej 3-procentowy wzrost dadzą połączonej uczelni czas na okrzepnięcie w nowej sytuacji i pozwolą się jej rozwijać.

Drugim niezwykle istotnym powodem połączenia na jaki zwracają uwagę rektorzy, jest sytuacja demograficzna w województwie lubuskim. Dane statystyczne są dla regionu druzgocące - liczba absolwentów szkół wyższych na 10 tys. mieszkańców przez ostatnie 7 lat spadła z 98 do

WSPÓLNA KONFERENCJA PRASOWA REKTORÓW:
PROF. TADEUSZA KUCZYŃSKIEGO (UZ) I PROF. MARIANA MIŁKA (PWSZ W SULECHOWIE)

45. Proporcjonalnie zmniejszyła się też liczba studentów - kilka lat temu w Sulechowie studiowało 4 tys. studentów, dziś jest ich ok. 400, więc baza dydaktyczna jaką dysponuje PWSZ jest po prostu niewykorzystana. Uniwersytet ma prawie 12 tys. studentów, a rozszerzenie oferty edukacyjnej o kierunki prowadzone na sulechowskiej uczelni tylko podniesie jej atrakcyjność. Ważne jest, żeby propozycja skierowana do młodych ludzi dała im nie tylko możliwość studiowania na lubuskiej uczelni, ale też pozwoliła im na pozostanie w regionie.

Fuzja uczelni pozwoli też na zmianę statusu, a tym samym rozwój, bazy badawczej sulechowskiej uczelni. Centrum Energetyki Odnawialnej oraz Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych to znane i cenione ośrodki badawcze nie tylko w regionie, ale w kraju.

Zgodnie z wstępnym harmonogramem Zamiejscowy Wydział Uniwersytetu Zielonogórskiego w Sulechowie rozpocznie funkcjonowanie 1 września br. Tegoroczna rekrutacja będzie prowadzona jeszcze na dwie uczelnie (odrębne uchwały rekrutacyjne), ale już dziś informacje o ofercie edukacyjnej są wzajemnie dostępne na stronach obydwu uczelni, a pracownicy biur rekrutacji wyjeżdżający do szkół czy na targi mają już informacje zarówno o PWSZ jak i o UZ. Aktualnie PWSZ kształci na sześciu kierunkach studiów I stopnia (studia licencjackie i inżynierskie): administracja, energetyka, ochrona dóbr kultury, ogrodnictwo, technologia żywności i żywienie człowieka, turystyka i rekreacja. Studenci tych kierunków ukończą studia już z dyplomem Uniwersytetu Zielonogórskiego.

**Prezentowane założenia do Ustawy 2.0
nie pozostawiają złudzeń.
Teraz więc jest
najodpowiedniejszy czas,
żeby zminimalizować jej skutki
dla lubuskich uczelni.**

TRADYCJE EDUKACYJNE SULECHOWA

Bogumiła Burda

Wydział Humanistyczny

W 1719 r. w Sulechowie została założona fundacja Rodziny Steinbartów, która stała się początkiem Zespołów Edukacyjnych (Kształceniowych) na wzór Franckesche Stiftungen w Halle. Założycielem i twórcą tego pomysłu był pietysta, igielnik, Siegmund Steinbart¹, który pochodził z Zielonej Góry (w tym okresie miasto należało do 1740 r. do Monarchii Habsburskiej)². W 1701 r. S. Steinbart przeprowadził się do Sulechowa³. Odbił on wędrowkę po Europie, dotarł do Halle, gdzie poznał ośrodek kaznodziej A.H. Franckego (tzw. Franckesche Stiftungen). Jako protestant poznał i przyjął idee pietyzmu, które postanowił realizować w dalszym swoim życiu. Do Halle w początkach wieku XVIII wysłał swego syna, Johanna Christiana, który naukę kontynuował u uczniów Franckego. Zapoznał się doskonale z zasadami i programem nauczania proponowanymi w Halle. Opierając się na pietyzmie S. Steinbart podjął działania zorganizowania i wybudowania domu dla sierot (sierocińca) w Sulechowie⁴. Nie posiadając, wzorem Franckego, swego majątku, S. Stienbart zwrócił się 1 lipca 1719 r. do króla Fryderyka Wilhelma I z pisemną prośbą, jak też i do Królewskiej Dyrekcji do spraw ubogich (Armendirektion), o udzielenie mu koncesji na założenie i prowadzenie

BUDYNEK SIEROCIŃCA W SULECHOWIE. PRACA: S. STEINBART, WARHAFTIGE UND UMSTÄNDLICHE NACHRICHT DERJENIGEN TROPFEN, STRÖMLEIN UND FLÜSSE, SO AUS GOTTES REICHER SEEGENS-QUELLE IN DAS VON IHM SELBST VOR DER STADT ZÜLLICHOW BEY KRAUSCHE NICHT SO WOHL ZU BLOSSER ERZIEH- UND UNTERHALTUNG ARMER VERLASSENER KINDER, ALS VIELMEHR ZU ERWECKUNG UND STÄRKUNG DES GLAUBENS GESTIFTETE WAYSEN-HAUß, ALS WELCHES EINTZIG UND ALLEIN IM VERTRAUEN AUF DIE HERTZLECKENDE KRAFFT SEINER EWIGEN LIEBE UND GNADE ANGEFANGEN, UND BIS AUF GEGENWÄRTIGE ZEIT FORTGESETZT WORDEN, BERLIN 1723. ŹRÓDŁO: ARCHIWUM PAŃSTWOWE W ZIELONEJ GÓRZE

w Sulechowie Domu dla sierot oraz zwolnienia tej placówki z obowiązujących w królestwie pruskim świadczeń podatkowych. Królewską zgodę otrzymał już 12 lipca 1719 r. (odpisy dokumentów znajdują

się w Archiwum Państwowym w Zielonej Górze)⁵. Dokumenty to: 1.07.1719 r. - S. Steinbart wystosował suplikę do króla Fryderyka Wilhelma, w której wskazywał na potrzebę opieki nad dziećmi ubogimi z Sulechowa i okolicy. Wniósł o protekcję królewską nad tym przedsięwzięciem.

12.07.1719 r. - król Fryderyk Wilhelm odpowiedział pozytywnie na zamiar Steinbarta, objął opieką jego dzieło i uwolnił od powinności obywatelskich (obciążeń) środki przeznaczone na budowę sierocińca. Tym samym wydał zgodę na budowę sierocińca.

7.11.1726 r. - król Fryderyk Wilhelm potwierdził formalnie założenie fundacji przez S. Steinbarta. Jest to obszerny, liczący 21 stron dokument, precyzujący w 20 punktach zasady funkcjonowania fundacji. Fundacja miała być zasilana z kasy królewskiej z dochodów osiągniętych z cła, akcyzy oraz z dochodów leśnych.

W ten sposób narodził się sulechowski sierociniec (Waisenhaus), zakład wychowawczy oraz uzyskano zgodę na rozpoczęcie budowy na początku Domu dla sierot i równocześnie na powołanie Fundacji. Wcześniej Steinbart uzyskał poparcie w swym mieście od duchownych i rady miejskiej⁶. Początko-

1 G.S. Steinbart urodził się 1 stycznia 1667 r. w Zielonej Górze, zmarł 27 czerwca 1739 r. w Sulechowie

2 B. Burda, *Zygmunt Steinbart (1667-1739). Igielnik z Zielonej Góry, założyciel Zespołów Kształceniowych w Sulechowie*, [w:] *Ludzie Środkowego Nadodrza. Wybrane szkice biograficzne (XII-XX wiek)*, praca zbiorowa pod red. K. Bartkiewicza, Zielona Góra 1998, s. 193-194; zob. także: Brandenburgische Geschichte, Hrsg. Ingo Materna; Kurt Adamy; Wolfgang Ribbe, Berlin 1995, s. 352.

3 W Sulechowie ożenił się i osiadł. Równocześnie stał się propagatorem idei pietyzmu. W mieście działała duża grupa pietystów.

4 *Beiträge zur Geschichte der Steinbartschen Erziehungs- und Anstalten Waisenhaus und Königliche Pädagogium bei Züllichau. Erste Abtheilung herausgegeben zur ersten Säcularfeier des Königl. Pädagogiums am 12. Und 13. Juli 1876*, Jena 1876, s. IV-V; *Ubi Sunt? Verzeichnis aller Zöglinge und Schüler die vom 1768 und vom 1782-April 1911 des Königl. Pädagogium und Waisenhaus bei Züllichau besucht haben...*, s. 1-10

5 Archiwum Państwowe w Zielonej Górze (AP Zielona Góra), sygn. 843 - teczka nosi tytuł „Założenie tutejszego sierocińca. Akta pochodzą z lat 1709-1915, 147 kart. Najcenniejszą grupę dokumentów w tej jednostce archiwalnej stanowią odpisy pism S. Steinbarta do króla pruskiego i decyzje królewskie. Są to dokumenty założycielskie sierocińca i fundacji.

6 [G. Berndt], *Abriß zur heimatkunde der Kreises Züllichau und Schiwebus. Fünfte Auflage*, Schiwebus 1925, s. 55; E. L. Wedekind, *Neue Chronik der Stadt Züllichau von den ersten Zeiten ihrer Entstehung bis auf die gegenwärtige Zeit. Nebst einer Urkunden-*

1.07.1719 R. – S. STEINBART WYSTOSOWAŁ SUPLIKĘ DO KRÓLA FRYDERYKA WILHELMA, W KTÓREJ WSKAZYWAŁ NA POTRZEBĘ OPIEKI NAD DZIEĆMI UBOGIMI Z SULECHOWA I OKOLICY. WNIOSKOWAŁ O PROTEKCJĘ KRÓLEWSKĄ NAD ZAŁOŻENIEM SIEROCIŃCA.

ŹRÓDŁO: O: RCHIWUM PAŃSTWOWE W ZIELONEJ GÓRZE (DALEJ JAKO AP ZIELONA GÓRA, AKTA MIASTA SULECHOWA, SYGN. 843, „ZAŁOŻENIE TUTEJSZEGO SIEROCIŃCA Z LAT 1709-1915”

12.07.1719 R. – KRÓL FRYDERYK WILHELM ODPOWIEDZIAŁ POZYTYWNE NA ZAMIAR S. STEINBARTA, OBJĄŁ OPIEKĄ JEGO DZIEŁO I UWOLNIŁ OD POWINNOŚCI OBYWATELSKICH (OBCIĄŻEŃ) ŚRODKI PRZEZNACZONE NA BUDOWĘ SIEROCIŃCA. WYDAŁ ZGODĘ NA BUDOWĘ SIEROCIŃCA.

wo kapitał własny S. Steinbarta był bardzo mały - wynosił tylko 6 dukatów i 10 talarów. Sam fundator wywiesił skrzynkę na drzwiach swego domu, gdzie można było złożyć datki.

Sulechów w tym okresie liczył ponad 4 tys. mieszkańców⁷. Wyznacznikami petyzmu były ofiary na rzecz Kościoła, ale przede wszystkim dążenie do rozwinięcia działalności edukacyjnej, opieka nad dziećmi ubogimi (sierocińce), tworzenie tzw. szkół dla ubogich dzieci (Armenschule)⁸. Fryderyk I wspierający pietystów w Brandenburgii wyraził zgodę i sam ofiarował 10 kopniaków sosnowych. W 1719 r. rozpoczęto budowę sierocińca, gdzie już w następnym roku przyjęto do obiektu pierwsze sieroty. Plan pod budynek został zakupiony od Bractwa Kurkowego za zgromadzony kapitał 400 talarów. Po trzech latach w sierocińcu było już 40 dzieci, natomiast w 1723 r. założono Fundację. Pierwszym kaszodzieją był syn S. Steinbarta, Johann Christian. W 1726 r. król pruski wydał przywilej dla Fundacji, która została uznana za *Pium Corpus*, czyli instytucję dobroczynności publicznej. Odtąd funkcja dyrektora była dziedziczna, pełniona przez potomków założyciela lub członków ich rodzin. Dodatkowo sierociniec tworzył własną, podległą bezpośrednio kierownictwu kościoła prowincjonalnego, parafię. Środki finansowe na założenie sierocińca Steinbart pozyskiwał dzięki dotacjom i ciągłym darowiznom ze strony mieszczan, rzemieślników. Do znaczących darczyńców zaliczali się: Ursula von Dersslinger, która ofiarowała 3 800 mórg ziemi i 2500 mórg lasów, dwa majątki: Kierzków i Krusze. Natomiast kapitan Karl von Waldow ofiarował 2000 mórg ziemi i 9 080 mórg lasów, były to majątki Maszków i Rudna. Te darowizny pozwoliły na rozwinięcie dalszej

działalności⁹. Rodzina Steinbartów otrzymała także od króla pruskiego grunt nad Odrą, gdzie założono winnicę, zakupiono również małe gospodarstwo rolne we wsi Radowice.

Na terenie Fundacji rozwinęły się: sierociniec, szkoły, księgarnia, piekarnia, łaźnia, browar, kościół, ogród i plac zabaw. Wspaniały kompleks wychowawczo-oświatowy posiadał jeszcze drukarnię, barokową kaplicę. W 1766 r. dzięki staraniom Gotthilfa Samuela Steinbarta, wnuka założyciela, ośrodek sulechowski posiadał już sześć szkół dla wszystkich profili kształcenia, w tym wprowadzone zostały nowe rozwiązania pedagogiczne i typy szkół na miarę potrzeb.

G. S. Steinbart zwrócił się do Fryderyka II o nadanie nowego przywileju dla Pruskiego Królewskiego Gimnazjum Pedagogicznego (*Königliche Pädagogium*)¹⁰. Równolegle podjął działania zmierzające do ukształtowania nowego modelu szkół w Sulechowie. Opracował on 6 propozycji programowych¹¹. Był on profesorem na Uniwersytecie we Frankfurcie nad Odrą, pełnił dodatkowo funkcję dyrektora Fundacji i pastora¹². Do 1911 r. w murach tej tylko placówki uczyło się 6211 uczniów.

sammlung, Züllichau 1851, s. 255-275.

7 Sulechów i okolice. Monografia pod red. Z. Borasa, Poznań 1985, s. 79.

8 zob. K. Matwijowski, *Poglądy i formacja duchowa śląskich pietystów*, *Studia z dziejów kultury i mentalności czasów nowożytnych*, pod red. K. Matwijowskiego i B. Roka, Prace Historyczne IV, Wrocław 1993, s. 68.

9 *Beiträge zur Geschichte der Steinbartschen Erziehungs- und Unterrichtsanstalten Waisenhaus und Königl. Pädagogium bei Züllichau. Erste Abtheilung herausgegeben zur ersten Säcularfeier des Königl. Pädagogiums am 12. und 13. Juli 1867*, Jena 1867, wstęp, s. III i n.

10 *Brandenburgische Geschichte*, Hrsg. Ingo Materna; Kurt Adamy; Wolfgang Ribbe, Berlin 1995, s. 366-367.

11 *Beiträge zur Geschichte der Steinbartschen Erziehungs- und Unterrichtsanstalten Waisenhaus und Königl. Pädagogium bei Züllichau. Erste Abtheilung herausgegeben zur ersten Säcularfeier des Königl. Pädagogiums am 12. und 13. Juli 1867*, Jena 1867, wstęp, s. IV i n.

12 B. Burda, *Gotthilf Samuel Steinbart (1738-1809) - duchowny ewangelicki, filozof, pedagog, organizator szkolnictwa, profesor Uniwersytetu we Frankfurcie nad Odrą*, *Rocznik lubuski* T. XXIII cz. 1, pod red. K. Bartkiewicza, Zielona Góra 1997, s. 155-156; B. Burda, *Związki edukacyjne Śląska z ziemiami polskimi w okresie oświecenia*, Zielona Góra 1992, s. 89 i n. Jako profesor uczelni we Frankfurcie nad Odrą umożliwiał studentom przybywającym z ziem polskich, a nie znających języka niemieckiego zdawanie egzaminów w języku polskim.

W latach 1760-1779 ukształtował się Zespół Kształceniowy składający się z 6 szkół. Były to: niemiecka szkoła elementarna dla najuboższych, przygotowująca do pracy na roli, szkoła dla dziewcząt, Królewskie Gimnazjum Pedagogiczne - przygotowujące do studiów uniwersyteckich, szkoła realna dla zamożniejszych grup społecznych (artystów, rzemieślników, górników, dzieci oficerów, szlachty, budowniczych, znana była jako *Realschule*), seminarium nauczycielskie i szkoła ćwiczeń dla przyszłych nauczycieli. W programie nauczania z 1779 r. można znaleźć takie przedmioty jak: naukę o administracji, naukę o gospodarce, teorię zarządzania, historię naturalną i polityczną, język ojczysty i języki nowożytne, matematykę z geometrią, w szkole realnej również hebrajski i grekę. Dodatkowo były też przedmioty jak ćwiczenia sportowo-cielesne, pływanie, jazda konna, szermierka, nauka tańca towarzyskiego i gra na instrumentach muzycznych. Były też zajęcia z zakresu fortifikacji, pomiaru pól, czy dla dziewcząt - zajęcia z uprawy roślin.

W wyniku III rozbioru Polski z ziem włączonych do Prus utworzono tzw. Prusy Południowe. Brakowało wykwalifikowanej kadry nauczycieli dla szkół, dlatego też po 1798 r. prowadzono w Sulechowie zajęcia w języku polskim dla seminarzystów z Prus Południowych, pobierających naukę w seminarium nauczycielskim¹³. Od 1803 r. dzięki polskiemu funduszowi szkolnemu w sulechowskim gimnazjum przygotowywano się do zawodu nauczycielskiego, pod kierunkiem Steinbarta i szczególnym nadzorem J.J. Jeziorowskiego, 6 Polaków, a następnie 12¹⁴. Państwo subsydiowało każdego seminarzystę w kwocie 100 talarów rocznie, przeznaczając tę kwotę na utrzymanie, natomiast nauczyciele otrzymywali 400 talarów rocznie. Jan Józef Jeziorowski prowadził wykłady w seminarium nauczycielskim, były to: styl polski i niemiecki, ortografia, kaligrafia, geografia Prus Południowych, historia i przyroda. Dodatkowo udzielał prywatnych lekcji dla seminarzystów i wykładów w szkole publicznej¹⁵.

Królewskie Gimnazjum Pedagogiczne kończyło się maturą, która umożliwiała podjęcie dalszej nauki na uniwersytetach. Zespoły Kształceniowe w Sulechowie przyciągały uczniów z okolic miasta, Śląska, Wielkopolski, czy pozostałych ziem polskich, nawet z odległej Warszawy. Nie brakowało uczniów z Litwy, czy też Moraw, Łużyc, Czech, jak też innych kierunków, np. Lubeki, Berlina, Nowej Marchii. Granice państwowe nie stanowiły przeszkody w poznawaniu i zdobywaniu wiedzy. Sulechów, mimo, iż leżał w Brandenburgii, to jednak był bardzo rozwiniętym ośrodkiem kształcenia. Idee tego Zespołu Kształceniowego szybko docierały do wszystkich tych, którzy chcieli zdobywać wiedzę. W roku 1873 dyrekcję Królewskiego Pedagogium objął Fryderyk Rudolf Hanow, który rozbudował o: własne ogrodnictwo, fermę krów mlecznych, trzody chlewnej, hodowlę drobiu, pasiekę, stawy rybne, sad.

Wśród absolwentów sulechowskiego ośrodka byli w pierwszym okresie uczniowie z terenów Brandenburgii, Saksonii, Łużyc, a także przedstawiciele rodów wielkopolskich: Za-

krzewscy, Chłapowscy, Bronikowscy z Wielkopolski. W późniejszym okresie w Sulechowie można było spotkać przedstawicieli rodów z okolic Wojnowa, Trzebiechowa, ale i dalszych regionów, osoby, które były znane w Europie m.in.: książe Bernhard von Lippe-Bisterfeld, małżonek Juliany Holenderskiej, właściciel Wojnowa czy też Walter Krickenberg, światowej sławy amerykański dyktor berlińskiego Muzeum Etnograficznego. Nie można pominąć także Bernarda von Sydowa, który w latach osiemdziesiątych 20. stulecia był pierwszym sekretarzem ambasady RFN w Warszawie. Był tu też Stanisław Henryk Janusz książe Radziwiłł, rotmistrz wojsk polskich, który poległ pod Malinami w 1920 r., był on właścicielem Klenicy oraz Albert Schulz, jeden z najwybitniejszych tłumaczy literatury polskiej na język niemiecki. Wśród uczniów wymienić należy Otto Sterna, fizyka, laureata Nagrody Nobla z 1940 r. za badania nad magnetyzmem protonów. Równie znany był Konstantin von Reuss, dyplomata, ambasador Wilhelma II w St. Petersburgu i Konstantynopolu, były właściciel Trzebiechowa¹⁶.

Sulechowski ośrodek edukacyjny funkcjonował do wiosny 1945 r. W 1945 r. w murach Królewskiego Pedagogium, jak i budynkach internatu, zostało otwarte we wrześniu Gimnazjum Miejskie liczące 84 uczniów. Jednak już 2 stycznia 1946 r. rozpoczęło funkcjonowanie Liceum Pedagogiczne, które zostało tutaj przeniesione z Wolsztyna. Pierwszym dyrektorem został dr Antoni Maćkowiak¹⁷. Po likwidacji Liceum Pedagogicznego administrowanie kompleksem budynków przekazano Studium Wychowania Przedszkolnego. Do 1994 r. w murach dawnego Zespołu Kształceniowego funkcjonowały następujące placówki: Liceum Pedagogiczne, Liceum Pedagogiczne dla Wychowawczyń Przedszkoli, Studium Wychowania Przedszkolnego, Zespół Szkół Pedagogicznych i Studium Nauczycielskie¹⁸. Następnie powołano tutaj Zespół Szkół Administracyjnych im. Fryderyka Chopina. Obecnie znajduje się tam Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa.

16 Zob. także: J.P. Majchrzak, „NON SCHOLAE, SED VITAE DISCIMUS” - 250 LAT SULECHOWSKICH TRADYCJI WYCHOWANIA DLA PRZYSZŁOŚCI, <http://www.old.pwsz.sulechow.pl/index.php?m/historia> dostęp z dnia 05.03.2017; jak też: B. Burda, *Związki edukacyjne Śląska z ziemiami polskimi w okresie oświecenia*, Zielona Góra 1992, s. 89 i n.

17 Liceum Pedagogiczne w Wolsztynie funkcjonowało już w 1945 r. Rozpoczęcie zajęć nastąpiło jesienią, 16 listopada 1945 r., z zaledwie 44 uczniami i 4 nauczycielami. Systematyczny wzrost liczby uczniów sprawiał, że w skromnych warunkach lokalowych szkoły organizacja procesu dydaktycznego stawała się coraz trudniejsza. Zaczęto więc myśleć o znalezieniu obiektu większego, bardziej funkcjonalnego. Na wniosek wizytatora Wiesława Sautera Kuratorium poznańskie wyraziło zgodę na przeniesienie szkoły do Cili-chowa (taką nazwę nosił obecny Sulechów). Zob. prof. Hieronim Szczegółka, *Liceum Pedagogiczne w Sulechowie 1945-1970*, tekst wystąpienia z 1994 r., maszynopis, zbiory autora.

18 Zob. *Licea pedagogiczne na Ziemi Lubuskiej*, pod red. B. Ratusia, Zielona Góra 1984; „XXV-lecie Liceum Pedagogicznego w Sulechowie” Informator z okazji zjazdu absolwentów 13 czerwca 1970 roku. Sulechów 1970; Informator: 40 lat Studium Nauczycielskiego 1987; *Dzieje Liceum Pedagogicznego w Sulechowie* na stronie <http://sulech.net/show.php/> z dnia 11.11.2009 r.: opracowane przez: Lecha Okowińskiego; Bolesława Hejduka, czy *Dzieje szkół kształcących nauczycieli przedszkoli* opracowane przez Marię Domejko i Bernarda Grupe.

13 B. Burda, *Uczniowie polscy w Królewskim Gimnazjum Pedagogicznym w Sulechowie w latach 1768-1818*, Przegląd Lubuski nr 1-2, Zielona Góra 1985, s. 26-27.

14 Ibidem, s. 16-18.

15 Zob. J. Ender, *Józef Jeziorowski*, „Szkice Legnickie” 1967, nr 4, s. 133-154; *Polski Słownik Biograficzny*, t. XI, Wrocław-Kraków 1964-1966, s. 220-221.

NOWA HABILITACJA

DR HAB. INŻ. MICHAŁ SĄSIADEK

Wydział Mechaniczny

Miło nam poinformować, że 1 lutego 2017 r. decyzją Rektora Uniwersytetu Zachodniopomorskiego w Pilźnie (Czeska Republika) naszemu koledze Michałowi Sasiadkowi nadany został stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie *budowa i eksploatacja maszyn*. Procedura habilitacyjna przeprowadzona została na Wydziale Mechanicznym tejże uczelni, gdzie 6 grudnia 2016 r. odbyło się pozytywnie zaliczone kolokwium habilitacyjne. Podstawą przewodu była monografia habilitacyjna pt. *Theory and methodology of assembly - oriented design engineering*.

Michał Sasiadek urodził się 8 października 1976 r. w Zielonej Górze. Od początku swojej kariery zawodowej jest związany z uczelnią zielonogorską. W 2001 r. ukończył Politechnikę Zielonogorską na Wydziale Mechanicznym, kierunku *mechanika i budowa maszyn*, specjalność konstrukcyjno-menedżerska. W tym samym roku rozpoczął pracę na tym wydziale jako asystent w Instytucie Budowy i Eksploatacji Maszyn. W roku 2009 na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Zielonogorskiego obronił rozprawę doktorską pt. *Planowanie i wybór sekwencji montażu we współbieżnym projektowaniu elementów i zespołów maszyn*. Promotorem pracy był prof. dr hab. inż. Ryszard Rohatyński.

Zainteresowania naukowe kolegi Michała Sasiadka od samego początku koncentrowały się na zagadnieniach związanych z procesem projektowania inżynierskiego, głównie w aspekcie teorii i metodologii oraz uwzględniania w nim wymogów procesu montażu (design for assembly). Jest autorem i współautorem 85 prac naukowych, prezentowanych na licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Jest

FOT. ARCHIWUM M.S.

członkiem międzynarodowych stowarzyszeń Design Society i Factory of the Future oraz członkiem rad redakcyjnych czasopism MM Science Journal, Acta Simulatio oraz rady wydawniczej Instytutu Informatyki i Zarządzania Produkcją. Obecnie Michał Sasiadek jest pracownikiem Instytutu Informatyki i Zarządzania Produkcją, gdzie pełni również funkcję z-cy dyrektora tego instytutu.

Prywatnie dr hab. inż. Michał Sasiadek jest żonaty, ma dwóch synów: 13-letniego Michała i 10-letniego Macieja. Jego pasją jest sport, a także homebrewing.

Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w życiu osobistym i zawodowym.

Tomasz Belica

EGIPSCY BIZNESMENI NA UZ

FOT. MAWERT JANION

7 marca br. na Uniwersytecie Zielonogorskim rektor Uniwersytetu Zielonogorskiego **prof. Tadeusz Kuczyński** spotkał się z delegacją inwestorów z Egiptu (firma ADG Healthcare), którzy są zainteresowani współpracą w projekcie LUKON (Lubuskiego Konsorcjum Innowacyjnych Technologii Energii Odnawialnych). Uniwersytet Zielonogorski jest partnerem w tym projekcie, natomiast liderem Konsorcjum jest firma ITEO Sp. z o.o.

Egipcjanie przyjechali na kilka dni, aby omówić ewentualne inwestycje w projekt LUKON na terenie Polski, ale też w wykonanie kilku projektów LUKON w państwach arabskich. Byli zainteresowani m.in. możliwością zastosowania proteiny algowej w zaspokojeniu głodu krajów obecnie objętych wojną (Syria, Afganistan i inne). Chcieli się też dowiedzieć czy produkt lubuskiego konsorcjum (proteina algowa) może być stosowany na przykład w odżywkach dla dzieci. Dlatego w konferencji uczestniczyli też reprezentanci zespołu badawczo-naukowego z kilku europejskich uniwersytetów: Uniwersytetu Zielonogorskiego, Uniwersytetu z Karlsruhe, Uniwersytetu Bielefeld, Instytutu Zdrowia z Worms, technologów instalacji technicznych z Wasserburg.

Podczas pobytu w Polsce goście z Egiptu zapoznali się z lubuskim projektem i produktem końcowym jakim jest biomasa algowa, a dokładniej proteina (białko) algowe, odwiedzili też Park Naukowo-Technologiczny w Nowym Kisielinie.

esa

KRAJOWE RAMY INTEROPERACYJNOŚCI – ZGODNOŚĆ SERWISÓW INTERNETOWYCH ZE STANDARDAMI WCAG 2.0

Ewa Adaszyńska

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

Od 1 czerwca 2015 r. obowiązuje nas Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych¹. Rozporządzenie ma na celu uporządkowanie rządowej infrastruktury informatycznej, odnosi się do instytucji użyteczności publicznej, m.in. ministerstw, urzędów oraz organizacji, w tym również uczelni i bibliotek. Zobowiązuje je, aby dostosowały swoje serwisy www do standardów WCAG 2.0 (Web Content Accessibility Guidelines), uznanych przez większość krajów Europy.

Przystosowanie polskiego prawa do światowych standardów opracowanych przez konsorcjum W3C (World Wide Web Consortium)² zakłada włączenie do społeczności internetowej osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych i niezamożnych, ma też na celu równouprawnienie wszelkich sposobów korzystania z internetu. Nowoczesne rozumienie niepełnosprawności opiera się na przekonaniu, że bariery znajdują się nie po stronie osób niepełnosprawnych, ale ich otoczenia (środowiska)³, które powinno być zorganizowane w taki sposób, aby uwzględniło również potrzeby osób o różnych rodzajach dysfunkcji.

Według badań Fundacji Widzialni, minimalne wymagania dostępności dla osób o specjalnych potrzebach spełniało tylko 12,8 proc. stron www instytucji publicznych w 2015 r. oraz 22,9 proc. w 2016 r.⁴ Nadal wiele stron internetowych

nieprzystosowanych jest do potrzeb osób z wadami wzroku lub słuchu, które używają specjalistycznych urządzeń do surfowania, a także użytkowników wolnych łącz internetowych, właścicieli urządzeń przenośnych (np. telefonów komórkowych), starych komputerów mających niską rozdzielczość lub przeglądarki tekstowe.

Inicjatywa dostępności do sieci (Web Accessibility Initiative) ma na celu zwiększenie szeroko rozumianej dostępności stron www oraz wykorzystanie ich przez najszersze grono odbiorców.

O dostępności serwisu internetowego mówimy wtedy, gdy wszyscy użytkownicy mają pełny dostęp do jego treści, mogą te treści zrozumieć, a wygoda nawigacji umożliwia logiczną i intuicyjną interakcję z serwisem⁵.

FOT. MAWERT JANION

WCAG 2.0 opiera się na 4 zasadach, które stanowią fundament dostępności:

- Zasada 1: Postrzegalność
- Zasada 2: Funkcjonalność
- Zasada 3: Zrozumiałość
- Zasada 4: Solidność

1 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych, Dz.U. 2012 poz. 526, tj. Dz.U. 2016, poz. 113, dostęp: <http://www.sas-sap.com/law/DU20160113.pdf>

2 World Wide Web Consortium - organizacja, która zajmuje się ustanawianiem standardów pisania i przesyłu stron www, zrzesza ponad 400 instytucji z całego świata, założona w 1994 r. przez Timą Berners-Lee, twórcę www oraz autora pierwszej przeglądarki internetowej i serwera www, zob. <https://www.w3.org/>

3 A. Habias, B. Kozłowska, Aktywna biblioteka. Miejsce bez barier: usługi dla seniorów i osób niepełnosprawnych, Warszawa 2010, s. 15, dostęp: http://programrozwojubibliotek.org/wp-content/uploads/2015/07/Miejsce_bez_barier.pdf

4 Fundacja Widzialni <http://wcag20.widzialni.org/>

5 Dostępne strony. Dostępność serwisów internetowych - podręcznik na temat dobrych rozwiązań w projektowaniu dostępnych serwisów internetowych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, oprac. D. Paszkiewicz, Warszawa 2011, s. 8, dostęp: http://dostepnestrony.pl/wp-content/uploads/2012/02/Dostepnosc_serwisow_internetowych-PODRECZNIK11.pdf

4 zasady WCAG 2.0 oparte są na 12 obowiązujących **wytycznych** określających podstawowe cele, jakie obowiązują projektujących i zarządzających serwisami internetowymi. Stanowią one ogólne ramy i założenia tworzenia treści internetowych dostępnych dla osób z niepełnosprawnością. Dotyczą m. in. czcionki, kontrastu strony, opisu elementów graficznych, opisów pól formalnych oraz wyszukiwarek, kodu źródłowego oraz wielu innych elementów zawartych w standardach WCAG.

Zasada 1: Postrzegalność - informacje oraz komponenty interfejsu użytkownika muszą być przedstawione czytelnie w sposób dostępny dla ich zmysłów.

Wytyczna 1.1: Tekst alternatywny - dla każdej informacji nietekstowej należy dostarczyć alternatywną treść w formie tekstu, którą użytkownik może zamienić w inne formy, np. braila, mowę syntetyczną, symbole, druk powiększony czy tekst uproszczony.

Wytyczna 1.2: Media zależne od czasu - należy zapewnić synchronizowane alternatywne formy multimedialnych, np. odtwarzane równocześnie napisy w nagraniu audio lub opisy audio w prezentacjach wideo.

Wytyczna 1.3: Możliwość adaptacji - należy tworzyć teksty, które mogą być prezentowane w różny sposób bez utraty informacji czy struktury, np. uproszczony układ wizualny, na głos.

Wytyczna 1.4: Rozróżnialna treść - należy ułatwić użytkownikom zobaczenie i usłyszenie treści oraz oddzielenie informacji pierwszoplanowych od tła, w przypadku informacji wizualnych zapewnić odpowiedni kontrast, a w prezentacji audio zachować różnicę między dźwiękami pierwszoplanowymi, a hałasami tła.

Zasada 2: Funkcjonalność - użytkownik musi mieć możliwość obsługi elementów interfejsu i nawigacji.

Wytyczna 2.1: Dostępność - należy zapewnić dostępność wszystkich funkcjonalności za pomocą klawiatury.

Wytyczna 2.2: Wystarczająca ilość czasu - użytkownik musi mieć czas na przeczytanie i zrozumienie treści.

Wytyczna 2.3: Treści muszą być projektowane w taki sposób, aby nie prowokowały ataków padaczki (tempo migania treści wizualnych).

Wytyczna 2.4: Nawigacja - należy dostarczyć narzędzi ułatwiających użytkownikowi nawigowanie, odnajdywanie treści i ustalanie miejsca, w którym się znajduje.

Zasada 3: Zrozumiałość - informacje oraz obsługa interfejsu użytkownika muszą być zrozumiałe.

Wytyczna 3.1: Czytelność - użytkownik musi mieć możliwość odczytania i zrozumienia treści.

Wytyczna 3.2: Przewidywalność - strony internetowe powinny otwierać się i działać w sposób przewidywalny dla użytkownika.

Wytyczna 3.3: Pomoc przy wprowadzaniu danych - wsparcie dla użytkowników, aby mogli unikać błędów lub je korygować.

Zasada 4: Solidność - strona musi być na tyle elastyczna, by można ją było otwierać w różnych przeglądarkach uwzględniających indywidualne preferencje użytkowników oraz technologie wspomagające.

Wytyczna 4.1: Kompatybilność - powinna dotyczyć oprogramowania stosowanego oraz przyszłego wraz z technologiami wspomagającymi.

Dla każdej wytycznej opracowane zostały mierzalne **kryteria sukcesu**, które mają informować, jak należy rozwiązać konkretny problem z dostępnością oraz jakie techniki zastosować. Dla każdej wytycznej oraz kryterium sukcesu zebrane zostały przykłady różnych technik. Zostały one podzielone na dwie kategorie: **techniki wystarczające** by spełnić kryteria sukcesu, oraz **techniki dodatkowe**, które wybiegają poza wymagane kryteria sukcesu i pozwalają autorom na doskonalszą realizację wytycznych⁶.

Według standardów WCAG strona internetowa może być dostępna na trzech poziomach: podstawowym, który oznaczany jest jako A, rozszerzonym, oznaczanym jako AA oraz pełnym, oznaczanym jako AAA. Autorzy stron decydują o poziomie jej dostępności i oznaczają ją zgodnie z wyborem⁷.

Wszystkie poziomy (zasady, wytyczne, kryteria sukcesu, techniki wystarczające i dodatkowe) uzupełniają się wzajemnie i wskazują, w jaki sposób tworzyć bardziej dostępne treści internetowe. Wykonawcom i autorom treści doradza się stosowanie w miarę możliwości wszystkich poziomów, w tym także technik doradczych, aby zaspokoić potrzeby jak najszerzej grupy użytkowników.

Standard WCAG 2.0 obowiązuje od 2008 r. Obecna wersja jest uniwersalna, pozwala zastosować rekomendacje do najnowszych technologii, używanych na stronach www. Prawdopodobnie nie będzie już konieczności tak gruntownej przebudowy rekomendacji, jaka miała miejsce przy przejściu z WCAG 1.0 na 2.0, ponieważ wszystkie serwisy przyszłości będą musiały spełniać uniwersalne założenia.

Dla zrozumienia wytycznych oraz ustrzeżenia się od problemów interpretacyjnych, autorzy przygotowali dokumenty towarzyszące WCAG - Understanding WCAG 2.0 to dokument opisujący poszczególne rekomendacje, Techniques for WCAG 2.0 to dokument prezentujący techniki, przykłady, testy itp.

Przystosowanie polskiego prawa do światowych standardów WCAG jest również naszym zobowiązaniem, co uświadomił nam wewnętrzny audyt stron internetowych uczelni.

6 Niektóre z technik dodatkowych określają bariery dostępności, które nie zostały ujęte w mierzalnych kryteriach sukcesu, a często występujące błędy zostały udokumentowane - zob. więcej informacji w Sufficient and Advisory Techniques in Understanding WCAG 2.0. dostęp: <https://www.w3.org/TR/UNDERSTANDING-WCAG20/understanding-techniques.html>

7 Dodatkowe informacje na temat poziomów wytycznych WCAG 2.0 znajdują się na stronie Understanding Levels of Conformance Understanding, dostęp: <https://www.w3.org/TR/UNDERSTANDING-WCAG20/conformance.html>

NAPISZ, CO O NAS SĄDZISZ – czyli BADANIA SATYSFAKЦИИ W BUZ

Katarzyna Bartosiak

Kamil Banaszewski

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

Biblioteki istnieją dla swoich czytelników i dzięki nim. Cele odwiedzin użytkowników, ich potrzeby, preferencje i opinie wyznaczają kierunek zmian, w którym biblioteki chcą podążać. Ocena czytelnika wpływa na charakter gromadzonych zbiorów, zasady ich udostępniania, styl i sposób obsługi, proponowaną biblioteczną ofertę szkoleniową i kulturalną. Znajomość czytelniczych oczekiwań pozwala jednocześnie podnieść jakość oferowanych usług, zadbać o lepszą funkcjonalność uniwersyteckiej księżnicy i zwiększyć poczucie satysfakcji akademickich bibliofilów.

Przeprowadzane (w Bibliotece UZ już po raz drugi) badanie jest częścią szerszego, ogólnopolskiego projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek (AFB) współtworzonego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP) przy współpracy z dyrektorami bibliotek akademickich, pedagogicznych i wojewódzkich z całej Polski. Podstawowym celem AFB jest standaryzacja i systematyzacja oceny funkcjonowania bibliotek poszczególnych typów w oparciu o dane statystyczne i wskaźniki funkcjonalności obliczane na ich podstawie. Jednym z takich wyznaczników jest ten, który dotyczy poziomu satysfakcji czytelników. Obliczany jest on na podstawie wyników ankiety i będzie wprowadzony do tegorocznego formularza AFB. Pozwoli to m.in. na porównywaniu go z uśrednionymi wynikami, jakie uzyskały w tym obszarze inne biblioteki akademickie w Polsce, a także

z wynikami danej biblioteki na przestrzeni lat. Biblioteka UZ jest jedną spośród 33 bibliotek szkół wyższych, które zgłosiły chęć uczestnictwa w tegorocznej edycji projektu związanej z przeprowadzeniem badania poziomu satysfakcji użytkowników. Badania zadowolenia czytelników w polskich bibliotekach akademickich ruszyły pod koniec lutego i potrwać do 30 kwietnia.

Czytasz? Wypożyczasz? Uczysz się lub spędzasz swój wolny czas w Bibliotece UZ? Czytelniczko! Czytelniku! Zapraszamy Cię do udziału w badaniach satysfakcji. Co to oznacza? To 3-5 minut Twojego namysłu, czyli kilka pytań, na które odpowiedzieć możesz, wypełniając ankietę papierową (dostępną w budynku biblioteki) lub elektroniczną (za pośrednictwem domowej strony Biblioteki UZ). Badania trwają do końca kwietnia. Twoja opinia ma znaczenie, nie wahaj się ją wyrazić, podziel się nią.

Bywasz w BUZ? Napisz, co o nas sądzisz!

Co to oznacza?

To 3-5 minut Twojego namysłu, czyli kilka pytań, na które odpowiedzieć możesz, wypełniając ankietę papierową lub elektroniczną.

Badania trwają do końca kwietnia.

IV MIĘDZYNARODOWE AKADEMICKIE MISTRZOSTWA W PŁUKANIU ZŁOTA

Już niedługo, 20 maja 2017 r., na Uniwersytecie Zielonogórskim odbędą się IV MIĘDZYNARODOWE AKADEMICKIE MISTRZOSTWA W PŁUKANIU ZŁOTA. Zawody odbędą się na Kampusie A w pobliżu budynku A-29 (Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii)!

Zawody odbywają się w trzech kategoriach:

__Turniej Dziekanów o Puchar Rektora UZ

__student lub pracownik uczelni

__kategoria dla wszystkich chętnych

Elektroniczna rejestracja na stronie: <https://goo.gl/forms/1cdzw1a1Iw-9BJjm12>

Jeżeli ktoś nigdy nie miał do czynienia z tą dyscypliną - bez obaw. Mistrzostwa zawsze poprzedza przyspieszony kurs płukania. Poza umiejętnościami wystarczy jeszcze trochę sprytu, łut szczęścia i powinno być dobrze.

Złoto staje się własnością znalazcy

Masz pytania? Napisz maila na adres: d.michalski@ibem.uz.zgora.pl

esa

TARGI EDUKACYJNE ABSOLWENT

FOT. MAMERT JANION

Małgorzata Ratajczak-Gulba

Biuro Promocji UZ

Uniwersytet Zielonogórski, podczas tegorocznej edycji Targów Edukacyjnych ABSOLWENT w Zielonej Górze, zdobył statuetkę w kategorii: szkoły wyższe. Przy wyborze laureata pod uwagę brana była zarówno oferta edukacyjna uczelni, jak i sposób prezentacji i aranżacja stoiska targowego. Jest to już trzecia statuetka w naszych rękach, poprzednie otrzymaliśmy w 2012 r. i 2013 r.

Targi Edukacyjne ABSOLWENT to największe targi w naszym regionie, podczas których młodzi ludzie mogą zapoznać się z ofertą edukacyjną zarówno szkół wyższych jak i ponadgimnazjalnych. Edycja lubuska to targi w Gorzowie (7-8 marca br.) i Zielonej Górze (14-15 marca br.). Uniwersytet Zielonogórski prezentował się w obu miastach. Oprócz naszej uczelni obecni byli również:

1. Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp.
2. Akademia Morska w Szczecinie
3. Akademia Wychowania Fizycznego im. E. Piaseckiego w Poznaniu - Zamiejscowy Wydział Kultury Fizycznej
4. Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu
5. Łużycka Wyższa Szkoła Humanistyczna w Żarach
6. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. A. Silesiusa w Wałbrzychu
7. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie
8. Politechnika Koszalińska
9. Politechnika Wrocławska
10. Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
11. Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum w Szczecinie
12. Uczelnia Jana Wyżykowskiego w Polkowicach
13. Uczelnia Jana Wyżykowskiego - Wydział Zamiejscowy w Lubinie
14. Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
15. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
16. Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
17. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
18. Uniwersytet Szczeciński

Na targi w Gorzowie, wraz z przedstawicielami Biura Promocji i Biura Rekrutacji wyjechali też pracownicy Działu Współpracy z Zagranicą i studenci, których zadaniem było pro-

mowanie działającego na naszej uczelni, programu Erasmus+. Byli też z nami reprezentanci Wydziału Fizyki i Astronomii oraz Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki.

W Zielonej Górze natomiast, jak co roku, zaaranżowaliśmy największą powierzchnię targową. Do dyspozycji mieliśmy 36 m². Z możliwości promowania swoich kierunków studiów wśród maturzystów i uczniów klas I i II szkół ponadgimnazjalnych, skorzystały wydziały: Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki, Fizyki i Astronomii, Matematyki, Informatyki i Ekonometrii, Lekarski i Nauk o Zdrowiu oraz Artystyczny. Natomiast swoje prezentacje na scenie miały wydziały: Pedagogiki, Psychologii i Socjologii oraz Humanistyczny. Nie zabrakło również promocji wymiany międzynarodowej studentów na naszej uczelni. (Dział Współpracy z Zagranicą).

W tym roku, zgodnie z hasłem „Studenci UZ gotowi na wszystko”, prezentowaliśmy praktyczną stronę edukacji na naszym uniwersytecie. Projekty zgłoszone na targi, przedstawiały to, nad czym na co dzień pracują studenci i ich praktyczne zastosowanie. Chcieliśmy pokazać, że nasi studenci zdobywają wiedzę, która umożliwi im podjęcie dobrej pracy, a także łatwość radzenia sobie w każdych warunkach po ukończeniu studiów.

Tegoroczna oferta kierunków studiów na UZ poszerza się o 5 nowych (*energetyka, ogrodnictwo, technologia żywienia i żywienie człowieka, turystyka i rekreacja, gospodarka i rozwój zrównoważony*), jakie będą prowadzone na naszym Wydziale Zamiejscowym w Sulechowie. Tam też będzie można studiować *administrację* (na I stopniu). II stopień będzie realizowany w Zielonej Górze. Zatem oferta naszej uczelni jest bardzo szeroka, młodzi ludzie mają pełen wachlarz możliwości wyboru ścieżki edukacji i namawiamy ich do tego, by z niego skorzystali.

Udział w targach jest doskonałą okazją, aby przekonać maturzystów do studiowania na naszej uczelni. Kontakt bezpośredni jest najlepszym z możliwych do przekazania informacji i przekonania do podjęcia decyzji o studiowaniu na Uniwersytecie Zielonogórskim. Dlatego też za rok znów będziemy przyciągać kolejnych młodych ludzi w nasze mury i znów pojawimy się na największych targach edukacyjnych w województwie. Zachęcamy wszystkie pozostałe wydziały, które nie były obecne w tej edycji, do przygotowania ciekawych propozycji na przyszły rok.

TARGI PRACY 2017

Lilia Smoła

Biuro Karier UZ

Za nami XV edycja Targów Pracy. Studenci, absolwenci i wystawcy spotkali się 15 marca 2017 r. w godzinach 10.00-14.00 na Wydziale Mechanicznym Uniwersytetu Zielonogóskiego.

Blisko 80 stoisk wystawców-pracodawców z kraju i zagranicy, bogata oferta wykładów i prezentacji sprawiła, że już przed otwarciem, na targach tłumnie pojawili się odwiedzający.

Targi to również miejsce spotkań ludzi przedsiębiorczych, zajmujących się na co dzień promowaniem przedsiębiorczości. Ich obecność w Łoży Ekspertów umożliwiła zdobycie wiedzy na temat możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej, tworzenia spółdzielni socjalnej czy też poszukiwania funduszy na rozwinięcie własnej firmy.

Warunkiem uczestniczenia firm w targach były rzeczywiste oferty pracy, praktyk czy staży skierowane do studentów i absolwentów Uniwersytetu Zielonogóskiego. Pośród nich znalazło się dużo propozycji zatrudnienia nie tylko dla inżynierów, informatyków czy pielęgniarek, ale także dla humanistów, filologów, socjologów czy absolwentów kierunków artystycznych.

Jak podkreślali pracodawcy dużym atutem targów było ich umiejscowienie w kampusie studentckim. Gwarantowało to stałą obecność i zainteresowanie dużej liczby studentów i absolwentów. Z satysfakcją obserwowałam, jak dobrze do targów potrafili przygotować się studenci. Przychodzili z gotowym CV, wiedzieli czym zajmują się firmy, zadawali szczegółowe pytania, np. o pakiety socjalne czy opiekę medyczną. Jednorodny wystrój, zabudowa i wielkość stoisk poszczególnych firm może nie był zbyt efektowny wizualnie, ale dawał równe szanse każdemu pracodawcy, a odwiedzającym pozwolił skupić się na faktycznej ofercie firmy. Jako organizatorzy życzymy sobie, żeby to na tym polu konkurowali ze sobą pracodawcy.

Spotkanie na UZ posiada już swoją renomę, także za zachodnią granicą. Po raz kolejny gościli u nas Niemcy. W tym roku przyjechało ich dziesięć. Te które odwiedziły nas po raz pierwszy ze zdumieniem odkrywały potencjał naszej uczelni.

Jak zwykle nie zabrakło dodatkowego programu targowego - wykładów i prezentacji prowadzonych przez pracodawców. Wzięło w nich udział dwięście trzydzieści osób.

FOT. BIURO KARIER

STUDENTKI, KTÓRE NAJSOLIDNIEJ POMAGAŁY ZOSTAŁY ZAPROSZONE DO PROREKTORA DS. STUDENTCKICH I OTRZYMAŁY NIEWIELKIE UPOMINKI. FOT. LILIA SMOŁA

Wiedza, którą zdobyli podczas tych spotkań pomoże im efektywniej poszukiwać pracy i bardziej świadomie planować własną karierę.

Muszę koniecznie podkreślić, że organizacja targów nie przebiegała tak sprawnie gdyby nie zaangażowanie naszych studentów. W pracach organizacyjnych pomagało nam 11 osób: studentek i studentów z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii oraz Wydziału Humanistycznego. Po targach siedem studentek zdecydowało się na stałą współpracę z naszym biurem.

Niech żałują Ci, którzy nie dotarli na Targi Pracy 2017!

Na szczęście kolejna szansa pojawi się za rok. Do zobaczenia w marcu 2018 roku.

UNIVERSITY OF EXETER

Danuta Nowak
Wiesław Hładkiewicz
 Wydział Humanistyczny

Angielskie miasto portowe Exeter jest głównym ośrodkiem administracyjnym hrabstwa Devon. Leży nad rzeką Exe, niedaleko jej ujścia do Kanatu La Manche. W informacjach o mieście Exeter wymienia się trzech głównych pracodawców: University of Exeter, Devon County Council i The Met Office -

Centrum meteorologiczne, które jest głównym tego typu ośrodkiem w Wielkiej Brytanii.

Każdego roku, 15 listopada w mieście Exeter obchodzone są uroczystości upamiętniające polskich lotników, którzy bronili miasta w latach 1941-1943 przed nalotami niemieckich bombowców. Piloci 307 Nocnego Dywizjonu Myśliwskiego „Lwowskich Puchaczy” są co roku upamiętniani przez władze i obywateli tego miasta. Uroczystości odbywają się od 15 listopada 1942 r., od kiedy polscy piloci podarowali lokalnym władzom polską flagę jako symbol swojego oddania dla miasta podczas jego obrony. „Ludzie z tej polskiej eskadry byli naszymi aniołami stróżami przez ponad dwa lata. Będziemy z dumą prezentować tę flagę na naszym ratuszu, przypominając przyszłym pokoleniom, co zrobiła dla nas Polska i kogo podarowała nam w tych najczarniejszych godzinach, przez jakie przechodził nasz kraj” - powiedział wówczas honorowy burmistrz Exeter Rowland Glave-Saunders.

Rok akademicki w Wielkiej Brytanii zaczyna się w połowie września a kończy w maju. Wśród zalet studiowania w Anglii wymienia się fakt, że student spędza na uczelni tylko 15 godzin w tygodniu, a pozostałe zajęcia są przewidziane do samodzielnego wykonania w postaci ćwiczeń, projektów i esejów. W poradniku o studiowaniu, w Anglii (2015 r.) podano, że Exeter University utrzymuje się cały czas w pierwszej dziesiątce najbardziej prestiżowych angielskich uczelni. Uczelnia kładzie *duży nacisk na prace badawcze w obszarze astronomii oraz biologii systemów*. Uniwersytet należy do grona 24 uczelni brytyjskich tworzących Russell Group, których działalność skupiona jest na badaniach naukowych. Historia Uniwersytetu w Exeter sięga roku 1851 od czasu ustanowienia Szkoły Sztuki i Nauki, którą uznano za „pierwszy krok” w kierunku ustanowienia

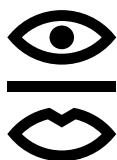
FOT. <https://www.google.pl/search?q=EXETER+UNIVERSITY&client=firefox-b&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0AHUKEWJK3PU1LV7SAHXKFZOKHDRVUWQSAQIOG&biw=1415&bih=891#imgsrc=rchwlNOVE5KSOM>

University of Exeter. Kolejne istotne zmiany zamieszczono na osi czasu kończącej się wskazaniem na ambitną wizję rozwoju uczelni w latach 2015-2020, prezentowaną na stronie uczelni¹. W roku 1900, na ówczesnym The University College studiowało ok. 900 osób w wieku od 13 do 30 lat. Należy dodać, że dopiero w roku 1955 osiągnięto pełny status uniwersytetu zorganizowany w czterech wydziałach: sztuki, nauki, wiedzy o społeczeństwie i prawa. Obecnie w University of Exeter studiuje ponad 21 tysięcy studentów z ponad 130 różnych krajów.

W roku 1985 prof. Wiesław Hładkiewicz (z ramienia Polskiego Towarzystwa Przyjaciół Organizacji Narodów Zjednoczonych) wystąpił z referatem pt. *Wizja pokoju w twórczości Ojców Założycieli Zjednoczonej Europy* na międzynarodowej konferencji naukowej pn. „Wizje Zjednoczonej Europy” zorganizowanej na Uniwersytecie w Exeter. Polskiej delegacji przewodniczył prof. Remigiusz Bierzanek, specjalista z zakresu prawa międzynarodowego publicznego.

1 <http://www.exeter.ac.uk/about/facts/history> (dostęp 20.03.2017).

WIADOMOŚCI WYDZIAŁOWE

Wydział
Artystyczny
Uniwersytetu
Zielonogórskiego

G A L E R I A g r a f i k i B i b l i o t e k i S z t u k i

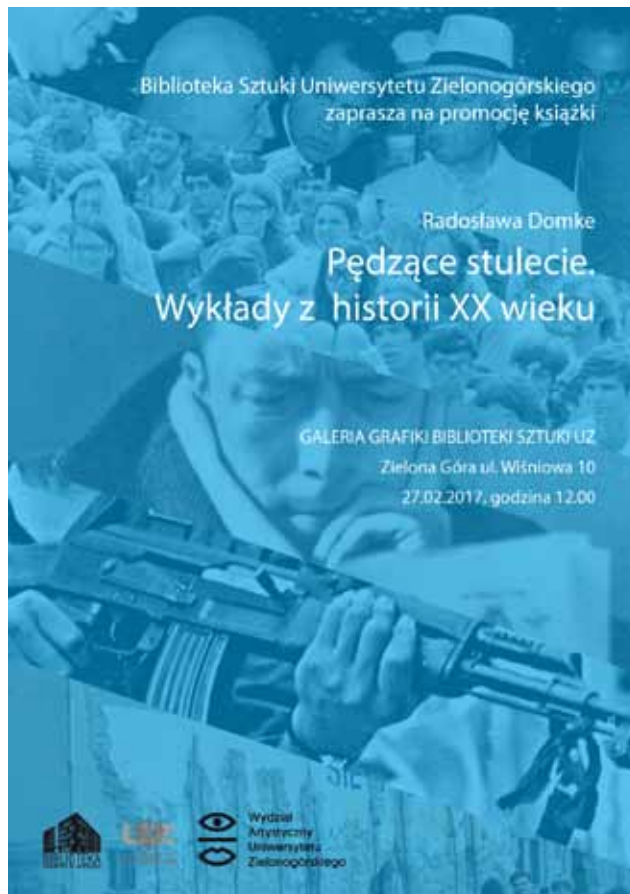
27 lutego 2017 r. w Bibliotece Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się promocja książki dr. hab. Radosława Domke pt. *Pędzące stulecie. Wykłady z historii XX wieku*. Wydanie zrealizowano przy współpracy z Towarzystwem Historycznym Ziemi Międzyrzeckiej.

Recenzja - dr hab. Paweł Leszczyński, prof. Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. Redakcja techniczna - Ewa Popiłka. Korekta - Radosław Domke. Skład i projekt okładki - Anna Wojnicka. Druk i oprawa - P.P.H. Remigraf Sp. z o.o. w Warszawie. Projekt i opracowanie plakatu promocyjnego - Kamil Banaszewski.

Publikacja łączy w sobie zalety monografii naukowej, minisyntezy, skryptu akademickiego i eseju historycznego. Jest przeznaczona nie tylko dla studentów historii, studentów studiów humanistycznych i artystycznych, ale również uczniów szkół średnich przygotowujących się do matury, w tym także pasjonatów historii.

Promocja książki i spotkanie z autorem cieszyło się dużym zainteresowaniem studentów i pedagogów Wydziału Artystycznego UZ.

Janina Wallis

Dr hab. Radosław Domke jest absolwentem Uniwersytetu Zielonogórskiego, autorem ponad 100 artykułów i recenzji z zakresu historii najnowszej Polski oraz geopolityki. Do jego ważniejszych publikacji należą: *Między historią a geopolityką* /red./ (Częstochowa 2009); *Ziemie Zachodnie i Północne Polski w propagandzie lat 1945-1948*, (Zielona Góra 2010), *Galopująca epoka* (Częstochowa 2011) oraz *Druga i trzecia niepodległość* /współred./ (Zielona Góra 2011).

W wieku 33 lat ukończył maszynopis książki *Przemiany społeczne w Polsce w latach 70. XX wieku*, która stała się podstawą otrzymania przez niego tytułu doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Od 7 lat jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Historii Najnowszej Instytutu Historii UZ.

Przez lata pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji poza strukturami uniwersyteckimi. Był wiceprezesem Instytutu Geopolityki (2007-2012) oraz prezesem Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego (2009-2012). Obecnie jest sekretarzem redakcji czasopisma naukowego „Studia Zachodnie” oraz członkiem zarządu zielonogórskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Radosław Domke

Przełomowość XX stulecia polega na tym, że w okresie jego trwania przeszło połowa ludzkości uzyskała równe prawa z pozostałą częścią. Mowa oczywiście o procesie feminizacji i równouprawnienia kobiet. Musimy pamiętać, iż praprawne społeczności miały charakter matriarchalny. Symbolicznym tego przejawem był kult *Magna Mater*, czyli matki ziemi, opiekunki płodności i dawczyni wszelkiego życia. Dopiero w późniejszych czasach z różnych względów zaczęły dominować społeczeństwa o charakterze patriarchalnym. Równoległe z rozwojem kultury i cywilizacji wiązało się to z pozbawieniem praw kobiet na bardzo wielu płaszczyznach. Kultura europejska, bowiem na niej będziemy się tutaj koncentrować, ustaliła „zadania” kobiet do bycia żoną, gospodynią domową oraz matką. Na rynku pracy zawody kobiet zostały ściśle ograniczone do takich prac, jak praczka, karczmarka, tudzież krawcowa. Konserwatywna epoka wiktoriańska spowodowała, że płeć piękna wkraczała w wiek XX spełniając takie właśnie role. W tym miejscu należy konieczne dodać, że taki podział, czy nawet wizerunek spo-

czeństwa, umacniało chrześcijaństwo będące strażnikiem patriarchalnych wzorców i modeli.

[...]

XX stulecie stało pod znakiem wielkich wojen i rewolucji. Co prawda w każdej epoce mieliśmy do czynienia z tego typu zjawiskami, jednak dopiero historia najnowsza nadała im wymiaru globalnego. W żadnej innej epoce nie mogliśmy też obserwować tak spektakularnych zmian w technice prowadzenia konfliktów i ich wpływu na zmiany polityczne. Nie sposób dziś wyobrazić sobie przebiegu II wojny światowej bez lotnictwa i czołgów, kryzysu kubańskiego bez rakiet, czy zimnej wojny bez groźby użycia broni nuklearnej.

87 GALERIA grafiki Biblioteki Sztuki

24 marca 2017 r. w Galerii Grafiki Biblioteki Sztuki UZ na Wydziale Artystycznym odbył się wernisaż wystawy czeskiej artystki - Ivy Krupicovej, związanej z Katedrą Grafiki i Rysunku Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego. Autorka zaprezentowała prace z cyklu *Małe światy*. Kuratorką wystawy jest dr Janina Wallis. Wystawie towarzyszył wykład Iva Krupicová. *Referat Odautorski*. Wystawę można zwiedzać do 24 kwietnia 2017 r. Serdecznie zapraszamy.

OTWARCIE WYSTAWY, FOT. M. LALKO

Iva Krupicová

Urodzona 16 lipca 1987 roku w Brnie.

Wykształcenie

2007–2012 – Pracownia Opakowania i Projektowania Książek, doc. PhDr. Eliška Čabalová, Katedra Grafiki i Rysunku Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego

2010/2011 – Erasmus student – Facultad de Bellas Artes, Universidad de Castilla-La Mancha, Cuenca, Hiszpania

2003–2007 – Sztuka Promocyjna – Grafika Komputerowa, Centralna Szkoła Sztuki i Projektowania i VOŠR, Brno

2002–2003 – Modelowanie i Projektowanie Mody Włókienniczej, Liceum Projektowanie Mody, Brno

Od 2012 r. pracuje jako asystent w Katedrze Grafiki i Rysunku Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego. W swojej twórczości zajmuje się grafiką, głównie wkłęsłodrukami. Tworzy książki artystyczne (włącznie z pracami intro-

ligatorskimi); ponadto zajmuje się typografią, ilustracją. W swoich realizacjach artystycznych często stosuje techniki własne.

Nagrody i nominacje

2017 – nominacja w kategorii A – *Malé světy*, Grafika roku, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy

2016 – nominacja za druk cyfrowy – *Prolínající se*, Międzynarodowe Biennale Grafiki Cyfrowej Gdynia, Polska

2015 – nominacja w kategorii druk wkłesły – *Pestka*, Grafika Roku, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy

2013 – główna nagroda w kategorii ilustracji książkowej w kategorii: typografia – za książkę *Šviniobicie*, Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2013 – nominacja w kategorii książki artystyczne – książka *Šviniobicie*, Grafika Roku, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy

Wystawy indywidualne

2015 – *Płynący w czasie*, Galeria Aviatik, Prštice, Czechy

2014 – Iva Krupicová/grafika, książka artystyczna, Miejski Ośrodek Kultury, Jastrzębie-Zdrój, Polska

2013 – Cuenca, Kawiarnia Nad kinem, Rosice, Czechy

2011 – Książki, Miejska Biblioteka, Rosice, Czechy

2011 – Intrologatorstwo, ..., Galeria Miejskiej Biblioteki, Brno, Czechy

2009 – Kaktusy, Café Gargano, Rosice, Czechy

2005 – Kwiaty, Galeria Zamkowa, Rosice, Czechy

Wystawy zbiorowe

2017 – 3. Międzynarodowa Wystawa Mała Forma Graficzna 13x 18, Galeria Łażnia, Radom, Polska | Grafika Roku 2016, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy | S jak Serigrafia, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Katowice, Polska

2015 – 3th International Exhibition Small Print 13x18, Galeria Atut w Końskich, Kielce, Polska | 3 Międzynarodowe Triennale Książki Artystycznej, Galeria Turčianska, Martin, Słowacja | Ostrava ART 2016, Galeria Chagall, Ostrava, Czechy | Międzynarodowe Biennale Grafiki Cyfrowej Gdynia, Galeria Gdynińskiego Centrum Designu, Gdynia, Polska | S medium /International Serigraphy Symposium Ostrava/, Galeria Medium, Bratislava, Słowacja | Ostrava!!!, Galeria Duha, Prostějov, Czechy | Ona Sní, Galerie města Třince, Třinec, Czechy | Knihařai, Galerie Moravské zemské knihovny, Brno, Czechy | Dialog w sztuce /Pracownie-Konfrontacje/, Galeria Łażnia, Radom, Polska | Topografia/Topos/Wolności, Galeria Szyb Wilson, Katowice, Polska | ARS Ludens, Galeria Sztuki Współczesnej Elektrownia, Czeladź, Polska | Printon, Inkubator Medialno-Artystyczny UMCS, Lublin, Polska

2015 – Mezzocyfra – Czeski festiwal, Galeria Melina, Gliwice, Polska | ŚLAD/Topografia miejsca, Muzyczna Owczarnia/Galeria Wiatrak, Jaworki, Polska | LETTRA – KRAKÓW 2015/znak i litera/od grafiki do książki/, Biblioteka Jagiellońska, Kraków, Polska | WOLNOŚĆ na B1, Muzeum Historii Katowic, Dział Grafiki im. P. Stellera, Polska | Dramat Wolności, Areszt, Uherské Hradiště, Czechy

2015 – S jak serigrafia/International Serigraphy Symposium Ostrava/, Galeria Kobro, Łódź, Polska | Pracownia Książki Instytutu Sztuk Pięknych AJD i Przyjaciele, Miejska Galeria Sztuki Częstochowa, Polska | Pracownia grafiki artystycznej Ostrava, Galeria Sztuki AIG Lincoln, Radom, Polska | Grafika Roku

2014, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy | Geo _metria, Galeria ZUŠ, Opava, Czechy

2014 – Figurama – Pedagogzy Uniwersytetu Ostrawskiego, Cooltour, Ostrava, Czechy | Oprawiono, zaramowano, Klub Atlantik, Ostrava, Czechy | Grafika Roku 2013, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy

2013 – 2. Międzynarodowe Triennale Książki Artystycznej, Galeria Turčianska, Martin, Słowacja | Analizy i prognozy, Dom Kultury L. Janáčka, Havířov, Czechy | Książkowy dizajn – Wystawa prac czeskich projektantów, Galeria Melina, Gliwice, Polska | Kręgi Sztuki, Festiwal Europejskich Szkół Artystycznych i Twórczości, Cieszyń / Katowice, Polska | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy | Grafika Roku 2012, Pałac Clam-Gallas, Praha, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

2012 – II Triennale Sztuki – Ilustracji, Galeria Sztuki, Havlíčkův Brod, Czechy | Ostrava ART 2012, Galeria Studencka, Ostrava, Czechy | Dyplomy Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Ostrawskiego 2012 – Wielofunkcyjna Aula Gong – Dolní Vítkovice, Ostrava, Czechy | Fenomen Książki, Muzeum Mendla, Brno, Czechy

Instytut
Muzyki
UZ

Dr Bartosz Pernal

Uchwałą Rady Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu, z dnia 15 marca 2017 r., nadano Panu mgr. Bartoszowi Pernalowi stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej dyrygentura.

FOT. ŁUKASZ MAZURKIEWICZ

Promotorem był dr hab. Jerzy Szymaniuk, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski), a recenzentami - prof. dr hab. Elżbieta Wtorkowska (Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy) i prof. dr hab. Leszek Kułakowski (Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku).

Na rozprawę doktorską składało się dzieło artystyczne zintegrowane z częścią opisową (teoretyczną) pod wspólnym tytułem *Zagadnienia wykonawcze, twórcze i interpretacyjne we współczesnej muzyce jazzowej na przykładzie wybranych kompozycji i aranżacji*.

Dzieło artystyczne obejmowało sześć utworów, które zostały nagrane na płycie DVD: *Sweet Lee* (kompozycja Michał Urbaniak, aranżacja B. Pernal), *Urban Express* (kom-

pozycja Michał Urbaniak, aranżacja B. Pernal), *A Night In Tunisia* (kompozycja Dizzy Gillespie, aranżacja B. Pernal), *Cabo Girão* (kompozycja i aranżacja B. Pernal), *A Little Piece For Tiny Feet* (kompozycja i aranżacja B. Pernal), *Solitude* (kompozycja Duke Ellington, aranżacja B. Pernal). Kompozycje i aranżacje zostały napisane na aparacie wykonawczy typu big band w okresie 2013-2015.

Dzieło na potrzeby przewodu doktorskiego wykonała Bartosz Pernal Orchestra pod dyktando Bartosza Pernala. Nagranie zrealizowano 22 lutego 2016 r. w Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu.

Dr Bartosz Pernal urodził się w 1984 r. W roku 2004 ukończył Państwową Szkołę Muzyczną I i II stopnia w Gorzowie Wlkp. w klasie puzonu. W latach 2004-2007 studiował w klasie puzonu na kierunku *jazz i muzyka estradowa* na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego, a następnie kompozycję i aranżację (2006-2009). W roku 2012 ukończył z wynikiem celującym studia na kierunku *jazz i muzyka estradowa*, na Wydziale Instrumentalnym Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu, w specjalności - gra na puzonie. W roku 2013 ukończył studia z wynikiem bardzo dobrym „B” na kierunku *jazz i muzyka estradowa*, na Wydziale Kompozycji, Interpretacji, Edukacji i Jazzu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, w specjalności - kompozycja i aranżacja.

Współpracował z artystami polskiej i zagranicznej sceny jazzowej, uczestniczył w festiwalach jazzowych w Polsce i zagranicą, koncertował w kraju i w Europie, min.: w Luksemburgu (European Village, 2004), na festiwalu Jazz nad Odrą (2004, 2013, 2016), w Filharmonii Rzymskiej w Watykanie (2006), na 2nd International Jazz Competition w Bukareszcie (Rumunia, 2007), w ramach II Novum Jazz Festival (2009), z zespołem Pernal/Smoliński Quintet z udziałem Anne Paceo (2011), na 4th Tarnów International Jazz Contest (2011), z Orkiestrą Filharmonii Wrocławskiej (2012), z udziałem Andy Middletona w ramach 7. Silesian Jazz Festival w Katowicach (2012), na 37th Getxo Jazz Festival (Hiszpania, 2013), na festiwalu Jazz Hoeilaart 2013 w Belgii (2013), z udziałem Ewy Urygi, Briana Fentressa, tria Vintage Wegas oraz Weiner Solisten Orchester na Zamku w Tarnowicach Starych (2014), a także z Big Bandem Uniwersytetu Zielonogórskiego (2004-2017).

Projekty artystyczne dr. Bartosza Pernala prezentowane na scenach festiwalu, spotkały się z dużym uznaniem, czego dowodem są uzyskane nagrody m.in.: Główna Nagroda (Szczecin 2005); Główna Nagroda (Gdynia 2005); II miejsce (Jelenia Góra 2006); I miejsce (Gorzów Wlkp., 2006); I miejsce (Jelenia Góra 2007); **Główna Nagroda (Bukareszt, 2007)**; III miejsce (Tarnów, 2007); I miejsce dla solisty (Tarnów, 2010); I miejsce (Tarnów, 2011); Grand Prix na Getxo Jazz Festival (Hiszpania, 2013); GRAND PRIX na ogólnopolskim festiwalu big bandów XXI Big Band Festival (Nowy Tomyśl, 2016) oraz szereg nagród indywidualnych, nagród i wyróżnień zespołowych.

W dorobku dr. Bartosza Pernala należy podkreślić nagrane i opublikowane płyty (autorskie projekty oraz udział w innych projektach): *15 Years in Full Swing* (2016), *Live In Getxo* (2013), *Lion Vibrations & Friends* (2014), *Kolędy Świata* (2007), *Pascha* (2006), *Pieśni Bożonarodzeniowe* (2004) oraz szereg innych nagrań (muzyka do filmu, sztuk teatralnych).

Współtworzył i prowadził zespoły: The Conception, Pernal/Smoliński Quintet, Bartosz Pernal/Michał Szkil Quintet, Bartosz Pernal Orchestra.

Od 2012 r. wykłada na kierunku *jazz i muzyka estradowa* na Uniwersytecie Zielonogórskim (Wydział Artystyczny, Instytut Muzyki, Zakład Jazzu), prowadzi przedmioty: improwizacja, harmonia jazzowa, kompozycja i aranżacja, warsztat jazzowy instrumentalny, podstawy big bandu, praktyka w zakresie akompaniamentu instrumentalnego. Jest opiekunem Koła Naukowego, prowadzi aktywną działalność koncertową. Jego aktywność przejawia się również

w promocji wspólnych projektów ze studentami Instytutu Muzyki, zrealizował między innymi: *Tribute to Wayne Shorter*, *It's ok to Like Jazz*, *Live Session*. Od 2004 r. współpracuje z uniwersyteckim Big Bandem.

Serdecznie gratulujemy i życzymy wielu sukcesów na drodze artystycznej, naukowej i dydaktycznej, a także w życiu osobistym.

JSz

Instytut Sztuk
Wizualnych
UZ

NIEPOLITYCZNIE O POLITYCE

Barbara Jura

26 stycznia 2017 r. w Galerii PWW Instytutu Sztuk Wizualnych przy ul. Ogrodowej 52A odbył się finał wystawy Barbary Jury pt. *Niepolitycznie o polityce*. Barbara jest studentką V roku *grafiki warsztatowej* Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Zajmuje się głównie litografią i działa aktywnie w organizacjach studenckich (przewodnicząca Forum Studentów Uczelni Artystycznych oraz Samorządu Studenckiego ASP w Katowicach).

W jej pracach motywy realistyczne pojawiają się naprzemiennie z ekspresyjną i abstrakcyjną kreską. Zarówno w litografii, jak i w malarstwie stosuje duże rozbieżności kolorystyczne, a w przedstawianiu otaczającej rzeczywistości odwołuje się do estetyki kampu. Artystka nie obawia się poruszania tematów społecznych i politycznych, wychodząc z założenia, że stanowią one integralną część kultury społeczeństwa. Nie zmienia to faktu, że Barbara Jura poddaje te tematy specyficznej i niekiedy szokującej estetyzacji, ponieważ, jak sama stwierdza: „nie ma nic nadzwyczajnego w wulgarnym obrazowaniu polityków”.

Jarek Jeschke

1 ___ OBRAZ BEZ PORTRETU, B. JURA,
FOT. J. JESCHKE

2 ___ WIDOK FRAGMENTU WYSTAWY,
PO PRAWIEJ - AUTORKA PRAC,
FOT. J. JESCHKE

OKŁADKA KSIĄŻKI, PROJEKT GRAFICZNY: MONIKA ALEKSANDROWICZ

„Nie dzieła nasze są ważne, lecz życie” - „Stanisław Kubicki - In transitu”, czyli o monografii Lidii Głuchowskiej oraz polsko-niemieckim projekcie Wydziału Artystycznego, Biblioteki Sztuki i Partnerstwa Miast Berlin-Szczecin

W ostatnich miesiącach zasoby Biblioteki Sztuki wzbogaciły się o pięć cennych, dodajmy - dwujęzycznych - książek, przygotowanych lub współtworzonych przez dr Lidię Głuchowską, kierownika Pracowni Teorii Sztuki w Instytucie Sztuk Wizualnych, w ramach polsko-niemieckich projektów naukowo-wystawieniowych, których była kierownikiem. O publikacji i ekspozycji *Ogrody/Gärten*, przygotowanych w wyniku współpracy Wydziału Artystycznego z fundacją Park Księcia Pücklera Bad Muskau/Park Mużakowski i Muzeum Ziemi Lubuskiej czytelnicy Miesięcznika przeczytać mogli już jesienią minionego roku (2016, Nr 7/236).

Dziś warto poświęcić uwagę na monumentalną - nie tylko rzetelną pod względem naukowym, lecz także piękną monografię Lidii Głuchowskiej *Stanisław Kubicki - In transitu*, która zainicjowała realizowany w minionym roku I etap innego projektu naukowo-wystawienniczego o istotnym znaczeniu społecznym. Dotyczy on Polaka i Niemca, dwóch ludzi, którzy stali się ofiarami reżimu nazistowskiego. Rezultatem tego realizowanego w latach 2016-2018 przedsięwzięcia ma być poświęcenie im skwerów - miejsc pamięci w Berlinie i Szczecinie, poprzedzone cyklem wystaw, wykładów i warsztatów artystycznych przygotowanych przez pracowników Instytutu Sztuk Wizualnych. Ich charakterystykę poprzedzi omówienie książki, stanowiącej dla nich punkt wyjścia.

Monumentalna polsko-niemiecka książka Lidii Głuchowskiej to pionierskie studium na temat dwujęzycznych poezji przywódcy radykalnego skrzydła ekspresjonistycznej grupy Bunt z Poznania (1918-1922). Autorka rekonstruuje w nim odkryte przez siebie wiersze Stanisława Kubickiego z lat 1918-1921 jako programowy dokument pokoleniowych wyborów między romantycznym patriotyzmem a wyzwaniem nowoczesności, powstający w trudnych czasach schyłku

I wojny światowej i nowych realiów powojennej Europy.

Opracowanie to zyskało już uznanie międzynarodowego środowiska naukowego. Prof. Steven Mansbach z Uniwersytetu Maryland (USA) podkreślał, że badaczka „wykorzystując interdyscyplinarną i komparatystyczną metodologię uzyskuje imponujące efekty badawcze”. Wskazuje ona, iż poetyckie programy Kubickiego to unikat na skalę światową, gdyż artysta ten przetłumaczył partykularyzm literackiego komunikatu, tworząc w oryginale w obu językach manifest awangardowego internacjonalizmu korespondujący z jego twórczością plastyczną. „Wrażliwość na niuanse znaczeniowe

powstałych jednocześnie polskich i niemieckich wersji poezji Kubickiego oraz ich rolę w jego artystycznej i politycznej działalności, umożliwia jej wykazanie subtelnych różnic między dwoma autorskimi wariantami językowymi tych samych utworów, a zarazem ich ideowego i stylistycznego pokrewieństwa. Ta oryginalna i sygnalizowana już w tytule książki - >In transitu< - metoda, pozwala Lidii Głuchowskiej dogłębnie przeniknąć postawę i intencje twórcze tego artysty”, stwierdza dalej Steven Mansbach.

W swoim polemicznym wobec tradycyjnych opracowań polskiego ekspresjonizmu wywodzie, autorka wskazuje na fakt, iż jego *spiritus rector* - Kubicki - w swej grafice i obrazach bynajmniej nie koncentrował się na tym przyjętym nad Wisłą ambiwalentnie stylu, a i w jego wypowiedziach programowych i poetyckich groteska jest sygnałem niepokoju i dystansu duchowego arystokraty wobec politycznych przemian. Przeczy temu, iż - jak dotychczas często zakładano - przynoszą one apologię rewolucji, w swych dyskursywnych rozważaniach, dając „wgląd zarówno w istotny rozdział dziejów kultury polskiej, jak i niemieckiej polonistyki czy historii sztuki, wskazując choćby na zasługi tak wybitnych badaczy ekspresjonizmu jak Paul Raabe, Eberhard Roters czy Heinrich Kunstmann”, co akcentuje w swej recenzji prof. Brigitta Helbig-Mischewski z Polsko-Niemieckiego Instytutu Badawczego w Collegium Pollonicum w Słubicach (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Europa-Universität Viadrina we Frankfurcie nad Odrą). Jak zauważa prof. Waldemar Okoń z Uniwersytetu Wrocławskiego, autorka „łączy kompetencję z zakresu literaturoznawstwa i historii sztuki - krytycznie rozpatruje wiele (...) archiwalnych źródeł, dokumentując również działalność artysty w polskim ruchu oporu i okoliczności jego tragicznej śmierci z rąk gestapo”. Ciągłe mając na uwadze specyficzną i odmienną poetykę ekspresjonistycznego *overstatement* polszczyzny i *understatement* niemieckiej Kubickiego, a także wyjątkową dyscyplinę formalną jego grafik i obrazów, badaczka ta tworzy więcej niż przenikliwą interdyscyplinarną analizę estetycznych artefaktów.

Wybiegając poza rewizję jego roli w narodowej i uniwersalnej historii literatury i sztuki czy analizę estetycznych

KARACENY I VIOLA ODORATA, KOLAŻE Z KSIĄŻKI ARTYSTYCZNEJ *DAS PFANZENSCHICKSAL* [LOS ROŚLIN], OK 1927

BUK III, AKWARELA Z KSIĄŻKI ARTYSTYCZNEJ *WASSER*, 1932

artefaktów, Lidia Głuchowska postrzega twórczość awangardy jako artystyczną interwencję na społeczno-polityczny kryzys i nowy ład po I wojnie światowej oraz zwierciadło ideowych dylematów, nie tylko w Polsce, lecz i w innych „nowych państwach” Europy Środkowo-Wschodniej. Publikację zamyka aneks dotyczący donacji prac graficznych grupy Bunt ze spuścizny po artyście i jego żonie poetce, malarce i graficze, Margarete Kubickiej, dla Muzeum Narodowego w Poznaniu i Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy oraz honorującej ten dar wystawie w roku 2015, a zatem zainicjowanego przez nią przywrócenia Polsce części narodowego dziedzictwa kultury.

Wieloletnie badania naukowe i popularyzatorskie dr Lidii Głuchowskiej kulminują w jej projektach wystawienniczych z ostatnich lat, realizowanych przez Wydział Artystyczny Uniwersytetu Zielonogórskiego i jego zagranicznych partnerów. Na pierwszy etap najnowszego z tych ambitnych przedsięwzięć - „Nie dzieła nasze są ważne, lecz życie”/ „Nicht unsere Werke sind wichtig, sondern das Leben” - Stanisław Kubicki (20.01.1889 Ziegenhain/Hessen; † 06.1943 (?), Pawiak/Warszawa) i Hermann Stöhr (4.01.1898 Stettin; † 21.06.1940 Plötzensee) złożyły się wykład w centrum kultury Regenbogenfabrik w Berlinie (13.09.2016) oraz wystawa w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie wraz z inaugurującą ją prelekcją (28.10-25.11.2016).

Rozpoczynający się właśnie drugi etap projektu obejmie wystawę w Ratuszu dzielnicy Berlina Kreuzberg (2.05-23.05.2017) z referatem dr Głuchowskiej, a także przeprowadzone przez nią lekcje muzealne w Berlinische Galerie i w Muzeum Narodowym w Poznaniu, a także w przestrzeni obu tych stolic ekspresjonizmu. Z kolei zaproszona do współudziału w II edycji i specjalizująca się od lat w warsz-

tatach artystycznych dr Patrycja Wilczek-Sterna, także z Instytutu Sztuk Wizualnych, odpowiedzialna będzie za przeprowadzenie zajęć w szkole specjalnej im. Marianne-Cohn w Berlinie, uświadamiających dzieciom oraz ich opiekunom rangę międzynarodowych działań społeczno-artystycznych. W programie wezmą udział mają także studenci Instytutu Sztuk Wizualnych, w tym uczestnicy programu Erasmus z Wietnamu. Realizowany w ramach tego programu film także przyszyty się ma przyznaniu członkom antyfaszystowskiego ruchu oporu - Stanisławowi Kubickiemu i Hermannowi Stöhrowi - miejsc pamięci.

Janina Wallis

Lidia Głuchowska, Stanisław Kubicki - *In transitu - Poeta tłumaczy sam siebie / Ein Poet übersetzt sich selbst*; Wrocław: Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu 2015, 480 s. ISBN: 978-83-62290-97-0.

Projekt graficzny: Monika Aleksandrowicz, Przedmowa: Peter Mantis, tłum.: Dorota Cygan, Lidia Głuchowska, Arkadiusz Jurewicz, Michael Zgodzay, red. językowa: Margit Jäkel, Elżbieta Lubowicz

Wystawa „Nie dzieła nasze są ważne, lecz życie”/ „Nicht unsere Werke sind wichtig, sondern das Leben” - Stanisław Kubicki & Hermann Stöhr Książnica Pomorska, Szczecin - 28.10-25.11.2016

Rathaus Kreuzberg, Berlin - 2.05-23.05.2017

Kier. naukowe i kuratorka: dr Lidia Głuchowska, Kierownik Pracowni Teorii Sztuki, ISW WA UZ

Współpraca kuratorska: dr Janina Wallis, Kierownik Biblioteki Sztuki UZ

Więcej o książce: Przemysław Strożek, w: *Umění Art 2 LXIV 2016* (Recenze Reviews), s. 303-305. <https://ewamaria2013texts.wordpress.com/2015/12/10/17526/> <http://www.okis.pl/site/wydawnictwaa/n/1/n/1/1942/n.html#!shadowbox/0/>

Więcej o projekcie: <http://staedtepartner-stettin.org/language/de/aus-unserer-veranstaltungsreihe/>; <http://staedtepartner-stettin.org/wp-content/uploads/2015/07/2016-Bericht-Compatibility-Mode.pdf> <http://staedtepartner-stettin.org/language/de/hermann-stoehr-und-stanislaw-kubicki/>; <http://staedtepartner-stettin.org/language/pl/stanislaw-kubicki-i-hermann-stoehr/>; <http://staedtepartner-stettin.org/wp-content/uploads/2015/07/2016-Bericht-Compatibility-Mode.pdf>

WYDZIAŁ BUDOWNICTWA, ARCHITEKTURY I INŻYNIERII ŚRODOWISKA

Konferencja w Drzonkowie na temat rynku mieszkaniowego

25 lutego br. w Wojewódzkim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Drzonkowie miała miejsce konferencja pod nazwą **Lubuski Przegląd Rynku Mieszkaniowego**. Konferencja ta została wpisana w program odbywających się tam w tym czasie corocznych Targów Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz. Organizatorami konferencji byli: Lubuska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa z siedzibą w Gorzowie Wlkp. oraz Lubuska Izba Budownictwa z siedzibą w Zielo-

FOT. Z WYDZIAŁU

nej Górze. Konferencję otworzył i obrady prowadził Zenon Bambrowicz - prezes zarządu Lubuskiej Izby Budownictwa.

Konferencja poświęcona była ujętej w jak najszerszym kontekście problematyce budownictwa mieszkaniowego w naszym regionie, na tle kondycji tej branży w skali ogólnokrajowej. A jak podkreślała większość mówców, sytuacja mieszkaniowa, nie tylko na Ziemi Lubuskiej, lecz w całym kraju, w ostatnich 25 latach znacznie się pogorszyła i jej kondycja jest jedną z najgorszych w Europie. Na przykład wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców wynosi w Polsce ok. 350, co plasuje nasz kraj na jednym z ostatnich miejsc w Unii Europejskiej, zaś ogólny deficyt w tym zakresie sięga ok. 2 mln mieszkań. Wskazywano, że jednymi z przyczyn zlej

sytuacji mieszkaniowej są m.in. brak odpowiednich i skutecznych rozwiązań systemowych oraz niskie zarobki Polaków, co z kolei generuje na przykład takie niekorzystne zjawiska jak umacnianie się niżu demograficznego czy emigrację zarobkową. Wiadomo również, że rozwój budownictwa zawsze stanowi lokomotywę napędową inicjującą wzrost wszelakich branż przemysłowych służebnych budownictwu.

W Konferencji wzięło udział około 60 osób reprezentujących między innymi władze województwa, urzędy miejskie i gminne, przedsiębiorców i deweloperów zajmujących się budownictwem mieszkaniowym. Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska UZ reprezentowany był przez kilkanaście osób, spośród których czynny udział w dyskusji wzięli prof. **Andrzej Greinert** - dziekan Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska oraz dr **Marta Skiba** i prof. **Tadeusz Biliński**.

Przesłaniem Konferencji jest gorący apel skierowany m.in. do władz samorządowych i państwowych, aby wspólnie wypromować i uruchomić takie rozwiązania systemowe, które umożliwiłyby zniesienie w naszym kraju deficytu mieszkaniowego, zwłaszcza z myślą o osobach nisko uposażonych oraz osobach znajdujących się na początku dorosłego życia.

Należy również poinformować, że w czasie trwania Targów, w jednej z hal uruchomiono, po raz pierwszy zresztą, stanowisko konsultacyjne Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska UZ, a funkcje informacyjne w halach targowych pełnili również studenci naszego Wydziału.

Marek Dankowski

Sebastian Kołodziej o nośności wybozczeniowej powłok sferycznych

FOT. M. DANKOWSKI

1 marca br. w Instytucie Budownictwa UZ odbyło się seminarium instytutowe, poprzedzające otwarcie przewodu doktorskiego mgr. inż. **Sebastiana Kołodzieja**. Doktorant przedstawił temat *Eksperymentalna ocena nośności wybozczeniowej stalowych powłok sferycznych*. Opiekunem naukowym tej pracy jest dr hab. inż. Jakub Marcinowski, prof. UZ.

Stalowe powłoki sferyczne stanowiące przedmiot

rozważań naukowych doktoranta, stanowią przekrycia w takich konstrukcjach inżynierskich jak na przykład silosy, zbiorniki oraz różne inne zasobniki.

Pozwolę sobie zacytować za autorem przygotowanej rozprawy, że jej przedmiotem jest badanie „nośności wybozczeniowej stalowych powłok sferycznych w postaci wycinka sfery sztywno zamocowanego na obwodzie i poddanego działaniu ciśnienia zewnętrznego. Istniejące zalecenia projektowania takich konstrukcji wykazują niedoszacowanie nośności wybozczeniowej wyznaczonej na podstawie funkcjonujących zaleceń projektowych i norm niemieckich. To niedoszacowanie zostało potwierdzone w pracach teoretycznych zespołu autorskiego: Paweł Błażejewski i Jakub Marcinowski”.

Celem prowadzonych badań jest weryfikacja doświadczalna istniejących propozycji szacowania nośności wybocheniowej i umożliwienie sformułowania i zoptymalizowania wniosków dotyczących ich ewentualnej korekty.

Seminarium instytutowe zakończyło się pokazem działania oryginalnego przyrządu zaprojektowanego przez doktora i służącego do eksperymentalnego badania nośności wybocheniowej próbek stalowych powłok poddanych działaniu ciśnienia.

Panu Sebastianowi życzymy cierpliwości w prowadzeniu żmudnych badań eksperymentalnych i wierzymy, iż zakończą się one pełnym powodzeniem i sukcesem, którym będzie obrona wymarzonego doktoratu.

Marek Dankowski

WYDZIAŁ EKONOMII I ZARZĄDZANIA

Pani Dr Renacie Manackiej

wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci Taty

składają

Dziekan, Prodziekan oraz Koleżanki i Koledzy z Wydziału Ekonomii i Zarządzania

WYDZIAŁ INFORMATYKI, ELEKTROTECHNIKI I AUTOMATYKI

Wykłady partnerów z przemysłu na Wydziale Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki

Jednym z elementów podnoszenia kwalifikacji studentów Wydziału Informatyki, Elektrotechniki i Automatyki (WIEA) są dodatkowe wykłady, realizowane przez partnerów z przemysłu. Wykłady mają na celu uzupełnienie i poszerzenie zajęć akademickich o nową tematykę i zagadnienia praktyczne. Są one prowadzone przez pracowników firm branży informatycznej, mających na co dzień styczność z rzeczywistymi wyzwaniami technologicznymi czy organizacyjnymi. W chwili obecnej zamknięty został cykl szkoleń obejmujący zagadnienia związane z sieciami komputerowymi, e-commerce czy też analizą biznesową. Wykłady są otwarte dla wszystkich studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego, choć głównymi odbiorcami są studenci kierunków: *biznes elektroniczny, informatyka, automatyka, elektrotechnika*. Korzyścią są nie tylko same wykłady, ale również możliwość nawiązania kontaktu z firmami, który jest pierwszym krokiem do stażu czy praktyki. Coraz więcej firm, również współpracujących z Wydziałem, organizuje płatne staże, które umożliwiają np. relokację na czas stażu.

Nowoczesne zagadnienia sieciowe, zostały przedstawione przez specjalistów z firmy Atos, międzynarodowego

lidera w branży usług informatycznych. Liczby najlepiej pokazują potencjał naszych partnerów: firma Atos osiąga roczne przychody na poziomie 12 mld EUR i zatrudnia około 100 000 pracowników w 72 krajach. Specjaliści Atos przedstawili zagadnienia związane z Centrami obliczeniowymi i danymi (DataCenter) oraz tworzeniem infrastruktury DCLAN, WAL oraz zagadnienia w obszarze protokołów sieciowych (Multiprotocol Label Switching). Każdy z uczestników otrzymał certyfikat poświadczający jego udział w warsztatach, najlepsi zaś - dyplomy oraz upominki. Niewątpliwie największą zaletą zajęć jest możliwość odbycia płatnego stażu w dziale NDCS (Network Data Center and Communication Services) w Atos.

Doświadczeni Project managerowie z firmy Divante opowiedzieli jak poprowadzić wdrożenie, poczynawszy od momentu podpisania umowy z Klientem do szczęśliwego uruchomienia produkcyjnego w dniu startu sklepu. Wykład podparty był Case Study z wdrożeń rzeczywistych systemów e-commerce, zrealizowanych przez Divante, który w tym obszarze jest liderem na polskim rynku. Jednym z wymiernych efektów współpracy z Divante było podpisanie deklaracji współpracy w zakresie realizacji praktyk zawodowych studentów kierunku *biznes elektroniczny*.

Ostatnimi z serii były wykłady zrealizowane przez firmę Volvo. Obejmowały one tematykę analizy biznesowej oraz testowania aplikacji. Zagadnienia związane z analizą biznesową obejmowały zarówno jej rolę w projekcie informatycznym jak i zarządzaniu firmą. Podczas wykładów przedstawione zostały dobre praktyki z obszaru testów czy pracy w projektach Volvo. Zaprezentowane zostały zasady

1

2

3

4

5

6

zarządzania testami oraz przykłady defektów czy problemów, z jakimi stykają się testerzy.

Kolejne wykłady będą realizowane w nowej formule. 1 marca 2017 r. na Wydziale Informatyki Elektrotechniki i Automatyki Uniwersytetu Zielonogórskiego rozpoczęto realizację trzyletniego projektu: *Program podnoszenia kompetencji studentów kierunku Informatyka Uniwersytetu Zielonogórskiego*. Projekt ten jest finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój (Oś priorytetowa: III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie: 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym). Celem projektu jest podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. W ramach programu 140 studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku *informatyka* na WIEA UZ bę-

1 ___ WYBIERAM SIECI - WARSZTATY IT Z ATOS.

FOT. PAWEŁ KASZA

2, 3, 4 ___ WYBIERAM SIECI - WARSZTATY IT Z ATOS.

FOT. MICHAŁ DOLIGAŁSKI

5, 6 ___ DIVANTE: WDRAŻANIE PROJEKTÓW E-COMMERCE END-2-END.

FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI

dzie miało możliwość uczestniczenia w szkoleniach, warsztatach, a także wykładach prowadzonych przez praktyków, specjalistów z firm. Podsumowaniem takiego cyklu szkoleniowego będą wizyty studyjne u pracodawców. Szczegóły dotyczące projektu można znaleźć na stronie Wydziału: www.wiea.uz.zgora.pl.

Marcin Mrugański
Michał Doligański

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Dwujęzyczny wielogłos
w Instytucie Filozofii

Polskie Towarzystwo Filozoficzne, oddział Zielonogórski przy Instytucie Filozofii UZ, działa prężnie od kilku lat, czego szczególnym przejawem jest Zielonogórskie Konwersatorium Filozoficzne - cykl wykładów otwartych, na które zapraszamy specjalistów reprezentujących różne dziedziny filozofii. Koniec roku 2016 i początek bieżącego wyznaczony został przez dwujęzyczny wielogłos, ponieważ mieliśmy przyjemność wysłuchać referatu gościa z Krakowa, mówiącego po polsku oraz reprezentanta krakowskiego Ignatianum, władającego na co dzień językiem Szekspira. Oba referaty podejmowały tematy bardzo różne, ale przedstawione w pięknej i niezwykle interesującej formie. W połowie grudnia ubiegłego roku mieliśmy zaszczyt gościć dr. hab. Pawła Polaka z Uniwersytetu Papieskiego w Krakowie, który w referacie pt. *Filozoficzny Kraków: o pojęciu „tradycji filozoficznej”* podjął złożoną kwestię rzeczowej filozoficznej tradycji. Każdy zajmujący się filozofią wie, że tradycja jest żywiołem filozofowania i punktem odniesienia dla filozoficznej refleksji, a jednak właśnie z tradycją filozofowie mają problem. Co ona oznacza? Jaki jest jej rzeczywisty wpływ na uprawianie filozofii? Czy można zajmować się filozofią w oderwaniu od niej, albo poza nią? Te i inne kwestie były tematem wykładu gościa z Krakowa, które to miasto w szczególnie sposób związane jest z filozofią. Nie ma w Polsce studenta, czy pracownika nauki, w sektorze humanistycznym, który nie kojarzyłby Krakowa jako miasta filozofii. Nazwiska Ingardena, Tischnera, Stróżewskiego, czy Woleńskiego mówią same za siebie, a i klimat filozoficznej atmosfery Krakowa wydaje się szczególny. Na tym aspekcie skupił się prelegent, dobrze znający środowisko i realia tego miasta i to nie tylko jako mieszkaniowiec, ale przede wszystkim jako badacz krakowskiej tradycji filozoficznej. Problemem jest to, że choć Kraków niechybnie jest miastem filozofii, to nie możemy jednoznacznie określić filozoficznej tradycji tego miejsca. Pytanie o tradycję filozoficznego Krakowa odsyła do pytania o tradycję filozofii polskiej w ogóle. Wszak dla wielu jedyną rozpoznawalną marką jest szkoła lwowsko-warszawska, natomiast w odniesieniu do innych miast, czy ośrodków akademickich stosunkowo rzadko używa się pojęcia tradycji. Prelegent starał się do tego zjawiska naświetlić i wyjaśnić, ukazując rzeczową argumentację i uwypuklając ogólną tendencję w historiografii filozoficznej. Otóż stosunkowo rzadko, lub wcale nie bierze się w niej pod uwagę intelektualnej roli miejsca, wskazując jedynie na migrację, na zmienianie miejsc i ośrodków przez filozofów. W gruncie rzeczy ten brak zakorzenienia może być jednym z powodów, dla których trudno określić pojęcie tradycji w filozofii polskiej. Kolejną istotną kwestią jest sprawa ciągłości tradycji jako takiej. Jeśli nie ma ciągłości, to czy w ogóle możemy mówić o tradycji? Co zrobić z faktem nadużywania przez historiografów pojęcia tradycji? Czy nie jest to już niewiele znaczące pojęcie, które w historiografii pełni rolę tylko po-

rzadkującą? Dr hab. Paweł Polak w niezwykle interesujący dla wielu obecnych słuchaczy sposób starał się rozwiązać owe pytania i wątpliwości poprzez ukazanie krakowskiej historii filozofii od czasów filozofujących przyrodników przełomu XIX i XX wieku do czasu prof. Michała Hellera.

Początek roku został wyznaczony przez dr. Carla Humphries'a, który 26 stycznia wygłosił odczyt pt. *Ethical Realism, Social Relations, and Temporal Standpoint-Dependence*. W przeciwieństwie do dr. hab. Pawła Polaka, którego referat dotyczył spraw w dużej mierze historycznych, przedstawiciel Ignatianum skupił się na twardej, merytorycznej filozofii moralnej. Carl Humphries zaprezentował słuchaczom mieszankę filozofii społecznej, filozofii języka odniesionej do problematyki działania i normatywności. Referat w dużej mierze podejmował problematykę w filozofii mo-

FOT. Z WYDZIAŁU

ralnej skupionej na znaczeniu realistycznie ujętej etyki. Prelegent bronił też realizmu etycznego, co zasługuje na szczególną uwagę, gdyż obecnie stanowisko to jest przez antyrealistów podważane. Przeciwnicy realistów głoszą bowiem, że w ontologii moralności nie istnieją żadne fakty moralne, moralne normy, czy własności. I co dla antyrealistów najistotniejsze, to to, że ogólna idea moralności jest obecnie nie do pogodzenia z nauką. Z tym nie zgodził się nasz gość, który uzasadniał, że to właśnie idea etycznego realizmu jest w stanie odpowiedzieć na pytanie jak wyjaśnić stosunki społeczne i to jaki ich model najlepiej odzwierciedlałby nasze etyczne praktyki i zobowiązania. Nie ma żadnej spójnej etyki społecznej, a należy ją dopiero zbudować w oparciu o dwa wymiary relacji społecznych: czasowość i samą strukturę relacji. Dr Humphries podkreślał potrzebę rozszerzenia modelu wspólnoty, której nie warto zredukować tylko do społeczeństwa. Można to uczynić poprzez wykroczenie poza Heideggerowski model egzystencji radykalnie historycznej, przygodnej. Narzędziem do tego może być na nowo odzyskany realizm w etyce, który warto odnieść do problematyki filozofii rodziny, czy zagadnień ontologiczności i historyczności w filozofii zachodniej.

Oba referaty były przedstawione w bardzo interesującej i żywej formie, co spotkało się z dużym zainteresowaniem. Świadectwem tego były dyskusje i wielogłosy pojawiające się z sali, co zmusiło prelegentów do debaty ze słuchaczami, którzy długo nie chcieli opuścić auli wykładowej.

Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w kolejnych spotkaniach oraz do zapisania się do newslettera PTF i śledzenia nowości na stronie www.ifil.uz.zgora.pl/ptf

Tomasz Turowski

Studentki UZ w zimowym Sankt Petersburgu

W dniach 28.01-10.02.2017 roku studentki II i III roku *komunikacji biznesowej* w języku rosyjskim: Barbara Roszak, Alona Garbowska, Katarzyna Wróblewska i Agnieszka Stramek wraz z opiekunką grupy - prof. Małgorzatą Łuczyk, w ramach wymiany studenckiej gościły na Państwowym Uniwersytecie Pedagogicznym im. A.I. Herzena w Sankt Petersburgu w Rosji. Głównym celem wyjazdu było poznanie kultury i doskonalenie umiejętności językowych. Przygotowany dla nas program zawierał część kulturalną i część dydaktyczną, czyli zajęcia na Uniwersytecie prowadzone przez studentów kierunku język rosyjski dla obcokrajowców. Możliwość uczestniczenia w zajęciach prowadzonych przez rodowitych Rosjan była

dla nas wspianym doświadczeniem, a dla tamtejszych studentów - sprawdzeniem swoich umiejętności w praktyce. Studenci rosyjscy opiekowali się nami także w części kulturalnej, w której zaplanowano dla nas odwiedzenie ciekawych miejsc związanych z historią Sankt Petersburga: służyli za przewodników, opowiadali interesująco o przeszłości miasta.

Pierwszego dnia, po zakwaterowaniu w akademiku, spotkałyśmy się z naszymi dobrymi znajomymi - studentami, którzy w ramach wymiany studenckiej byli w Zielonej Górze w 2016 r. Po wspólnym obiedzie poszliśmy na wieczorny spacer po centrum miasta, aby zapoznać się z okolicą akademika (tak właśnie! nasz akademik usytuowany był w samym centrum, tuż obok głównej ulicy miasta - Newskiego Prospektu). Kolejnego dnia zaplanowana była wycieczka do Carskiego Sioła w miejscowości Puszkina. Zwiedziliśmy jeden z najpiękniejszych pałaców świata, zapoznaliśmy się z historią Rosji i pospacerowaliśmy po pięknym ośnieżonym parku. W jednej z komnat zobaczyliśmy rekonstrukcję Bursztynowej Komnaty. Wrażenia z tej wycieczki pozostaną w nas na długo, ponieważ śmiało można powiedzieć, że kompleks pałacowy w Puszkinie należy do najatrakcyjniejszych światowych zabytków.

Kolejnego dnia odbyło się oficjalne spotkanie z przedstawicielami Katedry Komunikacji Interkulturowej Uniwersytetu i studentami, na którym rozmawialiśmy o współpracy naszych uniwersytetów i możliwościach jakie daje ona studentom. Następnie pojechalśmy zobaczyć przepiękną, ruchomą makietę Sankt Petersburga i pałaców zlokalizowanych w jego najbliższej odległości. Dzięki zajmującej opowieści przewodnika dowiedzieliśmy się nowych faktów z historii miasta.

We wtorek rozpoczęliśmy dzień od zajęć na uniwersytecie, po których pojechalśmy do Muzeum Mikrominiatury, w którym zgromadzono prace stworzone np. na ziarenku ryżu. Wszystkie dzieła można było zobaczyć tylko pod mikroskopem. Szczególnie zapadła nam w pamięć róża umieszczona w środku końskiego włosa i podkuta pchła.

Następnego dnia po zajęciach pojechalśmy do Muzeum Rosyjskiego, w którym zgromadzono jeden z największych zbiorów sztuki rosyjskiej. Poza pięknymi obrazami interesujący jest sam budynek muzeum, które mieści się m.in. w Pałacu Michajłowskim. Jest to przepiękny budynek w stylu neoklasycystycznym.

W czwartek byliśmy na koncercie symfonicznym w sali koncertowej Teatru Maryjskiego. Był to koncert szczególnie, ponieważ dedykowany członkom Chóru Aleksan-

FOT. ZWYDZIAŁU

OD LEWEJ:
SPACER PO CENTRUM SANKT PETERSBURGA
WCHODZIMY DO TWIERDZY PIETROPAWŁOWSKIEJ

drowa, którzy zginęli w grudniu w katastrofie lotniczej.

Na piątek wszystkie czekałyśmy z niecierpliwością, ponieważ zaplanowana była wizyta w Ermitażu - jednym z największych muzeów sztuki i malarstwa w Europie. Zbiór arcydzieł europejskiej i światowej sztuki jest tak ogromny, że nie sposób obejrzeć wszystkiego nawet w ciągu kilku wizyt. Nie lada gratką było obejrzenie oryginalnych dzieł Rembranta, Rubensa, Tycjana, Picassa czy Moneta! Zmęczone, ale jednocześnie pełne zapału chodziliśmy po Ermitażu, aż do wieczora.

Podczas weekendu odwiedziliśmy Dom-muzeum Puszkina i Muzeum Kunstkamera, w którym znajduje się kolekcja dzieł sztuki, numizmatów, zabytków starożytnych, egzotycznych przedmiotów i innych osobliwości.

W poniedziałek po ciekawych zajęciach dotyczących Sankt Petersburga, wybraliśmy się do kina na film w języku rosyjskim - idealna okazja, aby sprawdzić naszą znajomość języka, a jednocześnie dobrze się bawić. Jak na dziewczęta przystało wybrałyśmy romantyczny film „La La Land”, po którym pełne emocji opuszczałyśmy salę kinową.

We wtorek mogłyśmy zobaczyć Dom-muzeum Fiodora Dostojewskiego i zapoznać się z życiem znakomitego rosyjskiego pisarza. Następnie pojechalśmy na kiermasz książek, gdzie zakupiliśmy nie tylko rosyjskie podręczniki, tablice gramatyczne, ale także pamiątki i podarunki dla znajomych w Polsce.

W środę odbyło się kolejne oficjalne spotkanie w Katedrze Komunikacji Interkulturowej Uniwersytetu, tym razem pożegnalne. Mogłyśmy podziękować za zaproszenie

i gościnność, opowiedzieć o swoich wrażeniach i wręczyć przywiezione z Polski podarunki pracownikom Katedry i studentom. Po spotkaniu pojechaliśmy zobaczyć Twierdzę Pietropawłowską, a wieczorem oglądaliśmy Sobór św. Izaaka.

Czwartek był dniem ostatnich spacerów po przepięknym Sankt Petersburgu, zakupów, przygotowań do wyjazdu i wzruszających pożegnań z naszymi nowymi przyjaciółmi z Rosji. Wszystkim pozostały piękne wspomnienia z ekscytującego wyjazdu i liczne przyjaźnie jakie nawiązałyśmy. Miłyśmy szansę podszkolić naszą znajomość języka rosyjskiego, poznać kulturę Rosji i zwiedzić Sankt Petersburg. Dzięki wyjazdowi wykorzystaliśmy wiedzę zdobytą na zajęciach na uczelni w praktyce. Bardzo się cieszymy, że studiowanie na Uniwersytecie Zielonogórskim stwarza takie możliwości!

Agnieszka Stramek

„Regionalizm w badaniach literackich: tradycja i nowe orientacje” - podsumowanie projektu

W marcu tego roku zakończył się projekt „Regionalizm w badaniach literackich: tradycja i nowe orientacje”, finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (DEC-2013/09/B/HS2/01132).

Projekt był realizowany pod patronatem Komitetu Nauk o Literaturze PAN w latach 2014-2017. Objął zespołowe przedsięwzięcie badawcze, w którym uczestniczyli literaturoznawcy z sześciu ośrodków akademickich w Polsce (Akademii Pomorskiej w Słupsku, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Wrocławskiego, oraz Uniwersytetu Zielonogórskiego) oraz zaproszeni przez nich badacze polscy i zagraniczni. Zespołem kierowała **prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak** z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego, a wśród wykonawców grantu były doktorantki literaturoznawstwa z Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Zielonogórskiego: **mgr Kamila Gieba** oraz **mgr Mirosława Szott**.

W ramach projektu, który nawiązał do prac zainicjowanych podczas konferencji „Nowy regionalizm w badaniach literackich - badawczy rekonesans i zarys perspektyw” (Zielona Góra 2012), podjęto **nowatorskie interdyscyplinarne badania nad kluczowymi zagadnieniami literaturoznawstwa regionalistycznego**, takimi jak relacje centralno-peryferijne, tożsamości transgraniczne oraz formy obecności historii i pamięci w literaturze regionalnej. Zbadano także **historię regionalizmu literackiego w Polsce**, zebrano i opracowano materiały źródłowe dotyczące tego zagadnienia. Wykonawcy projektu wykorzystali nowoczesne metodologie i nowe języki opisu literatury regionalnej, sięgnęli do orientacji wyłaniających się w ramach tzw. zwrotu przestrzennego i kulturowej teorii literatury.

Wyniki badań, omówione i przedyskutowane podczas spotkań zorganizowanych we Wrocławiu (2014), Białymstoku (2015) i Olsztynie (2016), zostały opublikowane w postaci trzech monografii: *Centra i peryferie w literaturze polskiej XX i XXI wieku* (red. W. Browarny, E. Rybicka, D. Lisek-Gębala), *Region a tożsamości transgraniczne. Literatura. Miejsca. Translokacje* (red. D. Zawadzka, M. Mikołajczak, K. Sawicka-Mierzyńska, Kraków 2016) oraz *Re-*

SERIA „NOWY REGIONALIZM W BADANIACH LITERACKICH”

tom I: *Nowy regionalizm w badaniach literackich. Badawczy rekonesans i zarys perspektyw*, red. M. Mikołajczak, E. Rybicka, TAIWPN „Universitas”, Kraków 2012

tom II: *Geografia wyobrażona regionu. Literackie figury przestrzeni*, red. D. Kalinowski, M. Mikołajczak, A. Kuik-Kalinowska, TAIWPN „Universitas”, Kraków 2014

tom III: *Centra i peryferie w literaturze polskiej XX i XXI wieku*, red. W. Browarny, E. Rybicka, D. Lisek-Gębala, TAIWPN „Universitas”, Kraków 2015

tom IV: *Region a tożsamości transgraniczne. Literatura. Miejsca. Translokacje*, red. D. Zawadzka, M. Mikołajczak, K. Sawicka-Mierzyńska, TAIWPN „Universitas”, Kraków 2016

tom V: *Regionalizm literacki w Polsce - zarys historyczny i wybór źródeł* (red. Z. Chojnowski, M. Mikołajczak, wstęp M. Mikołajczak, TAIWPN „Universitas” Kraków 2016)

tom VI: *Regionalizm literacki - historia i pamięć*, red. Z. Chojnowski, E. Rybicka, TAIWPN „Universitas”, Kraków 2017

gionalizm literacki - historia i pamięć (red. Z. Chojnowski, E. Rybicka, Kraków 2017), które ukazały się kolejno jako tom trzeci, czwarty i szósty serii „Nowy regionalizm w badaniach literackich”. Osobno, jako piąty tom serii ukazała się antologia tekstów, przedstawiająca rozwój idei regionalistycznej w refleksji o literaturze: *Regionalizm literacki w Polsce - zarys historyczny i wybór źródeł* (red. Z. Chojnowski, M. Mikołajczak, wstęp M. Mikołajczak, Kraków 2016).

Główny rezultat przeprowadzonych badań to **rekonfiguracja obszaru literaturoznawstwa regionalistycznego**,

obejmująca zmianę perspektyw, metod i narzędzi badawczych. Ich owocem jest przyrost wiedzy na temat twórczości regionalnej i zjawisk regionalnych w literaturze oraz zmiana spojrzenia na literaturę w ogóle - w świetle literaturoznawstwa regionalistycznego. Dodatkowym efektem jest przygotowanie gruntu do uprawiania zintegrowanych badań inter- i transdyscyplinarnych, w tym regionalnej komparatystyki jako dziedziny integrującej te badania w obszarze literaturoznawstwa.

Projekt zrewitalizował i zdynamizował literaturoznawczą regionalistykę, przyczynił się do wzrostu roli i znaczenia badań regionalnych w nauce o literaturze oraz we współczesnej humanistyce, a ponadto otworzył nowe horyzonty badawcze - ważne nie tylko w wymiarze naukowym, ale i społecznym, gdyż pole badawcze regionalizmu okazało się obszarem skupiającym kluczowe problemy współczesności (relacja między globalnym a lokalnym, migracja, wielo- i transkulturowość, szeroko rozumiane pogranicze etc.).

M.M

Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego

3 marca 2017 r. Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego gościła nie tylko studentów i wykładowców, ale również uczniów i nauczycieli z siedmiu szkół ponadgimnazjalnych regionu. Te wyjątkowe odwiedziny zawdzięczaliśmy obchodom Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, które zostały zorganizowane przez Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego oraz Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Uroczystość podzielono na dwie części: pierwszą z nich był konkurs „Potyczki z polszczyzną”, natomiast drugą część stanowił wykład prof. dr hab. Mariana Bugajskiego pt. *O kulturze języka*.

O godzinie 10.00 w auli bibliotecznej wszystkich zgromadzonych przywitała główna organizatorka spotkania - prof. UZ dr hab. Anna Wojciechowska z Instytutu Filologii Polskiej. - *Chcemy w lekkiej i przystępnej formie pokazywać właściwości polszczyzny, która przechowuje i utrwała nasze kulturowe dziedzictwo, a jednocześnie podąża za życiem i rejestruje rozmaite przemiany zachodzące wokół nas - zaznaczyła*. Prorektor ds. studenckich, prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski, który również zabrał głos, chwalił ideę konkursu i zachęcał jego uczestników do dobrej zabawy. Pożytki płynące z tego typu spotkań z językiem podkreślał także prof. UZ dr hab. Sławomir Kufel - dziekan Wydziału Humanistycznego. Po uroczystym wstępie organizatorzy zaprosili uczestników, ich opiekunów i widzów do holu wypożyczalni, gdzie rozpoczęły się „Potyczki z polszczyzną”. Koordynatorem części konkursowej był prof. UZ dr hab. Piotr Kładoczny, a poszczególne konkurencje były przygotowane nie tylko przez grono profesorskie, ale również studentki III roku: *filologii polskiej oraz dzienni-*

FOT. KAZIMIERZ ADAMCZEWSKI I Z WYDZIAŁU

karstwa i komunikacji społecznej. W 10 konkurencjach uczniowie mogli się wykazać znajomością pojęć językoznawczych, frazeologii, a także wiedzą z zakresu historii i kultury języka polskiego. Nie zabrakło również zadań, które wymagały od uczestników umiejętności aktorskich (np. podczas konkurencji „Kalambury” przedstawiciel danej drużyny musiał pokazać jej pozostałym członkom wylosowany związek frazeologiczny, nie używając słów, dźwięków ani rekwizytów). Wszystkie zadania miały podobny poziom trudności, jednak uczniowie uznali, że najtrudniejsze było „Drzewo genealogiczne”, w którym należało wypisać brakujące nazwy staropolskich stopni pokrewieństwa (np. dziewierz, jątrew, snieszka).

Po przewidzianych dziesięciu konkurencjach wynik kilku drużyn był na tyle wyrównany, że organizatorzy musieli przeprowadzić dogrywkę - quiz z ogólnej znajomości polszczyzny. Ostatecznie zwycięsko z „Potyczek z polszczyzną” wyszły uczennice z V LO w Zielonej Górze w składzie: Anna Macała, Karolina Murzyn, Kornelia Pukacka (opiekunka: mgr Wioletta Wodnicka). Zaszczytne drugie miejsce zajęła drużyna z I LO im. Henryka Sienkiewicza w Świebodzinie, którą tworzyli Arkadiusz Szpilman, Patrycja Zgrzebna, Marcin Nowicki (opiekunki: mgr Agnieszka Kniat, mgr Barbara

Dominiak). Miejsce trzecie wywalczyła drużyna z LO w Sulechowie, do której należały Kaja Szlak, Sandra Sarbok, Martyna Bankowska (opiekunka: mgr Hanna Jungowska). Organizatorzy nie zapomnieli o publiczności. Dla niej został przygotowany specjalny konkurs, w którym należało napisać stylizowaną relację z tegorocznych obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego na UZ. Najlepszy tekst ułożyła Aleksandra Dolczewska, uczennica I LO w Zielonej

Górze. W drugiej części uroczystości prof. Marian Bugajski poprowadził wykład, w którym ukazał, jak długa i ciekawa jest tradycja dziedziny nazywanej kulturą języka. Na zakończenie głos zabrała ponownie prof. Anna Wojciechowska, która serdecznie pogratulowała wszystkim uczestnikom i ich opiekunom oraz wręczyła nagrody.

Warto zauważyć, że obchody Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego organizowane były na Uniwersytecie Zielonogórskim kolejny raz i wszystko zwiastuje, że za rok również będą obchodzone w podobnej - zdającej egzamin - formie, która jest chwalona nie tylko przez uczestników, ale również ich opiekunów: *Jesteśmy tutaj po raz trzeci, więc chyba od początku. To przybliżanie młodzieży polszczyzny jest robione na zasadzie pewnej zabawy i jest to fantastycznie zorganizowane!* - mówiła w wywiadzie dla Radia Zachód Hanna Jungowska, nauczycielka języka polskiego LO w Sulechowie, która uważa, że tego typu konkursy bardzo pomagają w popularyzowaniu poprawnej polszczyzny.

Paula Szyjka

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

26 stycznia 2017 r. na Wydziale Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Haliny Szelağ. Temat dysertacji: *Liceum jako agenda socjalizacji seksualnej młodzieży*. Praca została napisana pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. Zbigniewa Izdebskiego, promotorem pomocniczym był dr Krzysztof Wąż. Recenzje zostały opracowane przez prof. dr. Mariolę Chomczyńską-Rubachę (WNP UMK Toruń) oraz dr. hab. Mariolę Bieńko (ISNS Uniwersytet Warszawski).

Komisja podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia publicznej obrony w/w rozprawy doktorskiej. Komisji przewodniczył dziekan Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii dr. hab. Marek Furmanek, prof. UZ.

Krzysztof Wąż

FOT. POLA KULECZKA

REDAKCJA OTRZYMAŁA

NASZ UNIWERSYTET MA JUŻ 15 LAT

[...] Nawet jeśli zbudowałeś zamek na chmurach,
to twoja praca nie pójdzie na marne. Wybrałeś idealne miejsce, teraz musisz tylko dobudować fundamenty.

(Henry David Thoreau)

Powyższą sentencję amerykańskiego pisarza i filozofa przywołał w wystąpieniu inauguracyjnym rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, prof. Tadeusz Kuczyński. Uczelnia obchodzi jubileusz 15-lecia istnienia.

Nakładem Oficyny Wydawniczej ukazała się jubileuszowa publikacja pióra prof. Dariusza Dolańskiego, pt. *Pierwszy kwadrans. Piętnaście lat Uniwersytetu Zielonogórskiego*, Zielona Góra 2016.

Książka jest poprzedzona słowem wstępnym Rektora UZ, prof. T. Kuczyńskiego. Napisał m.in. „Jak wielkie znaczenie w odbiorze społecznym miało powołanie Uniwersytetu Zielonogórskiego świadczą wyniki plebiscytu przeprowadzonego trzy lata temu przez Gazetę Wyborczą, w którym Lubuszanie uznali jego powstanie za najważniejsze wydarzenie minionego 25-lecia na Ziemi Lubuskiej.”

UZ powstał z uczelni technicznej (Politechnika Zielonogórska) i humanistycznej (Wyższa Szkoła Pedagogiczna) w 2001 r. Kształcenie obejmuje wiele dyscyplin. Są to nauki techniczne, humanistyczne, ścisłe, ekonomiczne, artystyczne, społeczne, biologiczne, prawne (Wydział Prawa i Administracji został utworzony w 2014 r.) i medyczne (Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu utworzono w 2015 r.).

Prof. Andrzej Kajetan Wróblewski napisał w 2010 r. na łamach Tygodnika Wprost, że „Uniwersytet Zielonogórski - chociaż nie ma jeszcze medycyny - jest obecnie jedynym w Polsce uniwersyteciem zbliżonym do standardów strukturalnych amerykańskich uczelni”.

Kadra naukowa uniwersytetu liczy obecnie ponad 900 nauczycieli akademickich, w tym prawie 100 profesorów tytularnych, ponad 200 doktorów habilitowanych i prawie

500 doktorów. To jakby „potężna intelektualna armia” i chluba Regionu Lubuskiego.

Uniwersytet zawdzięcza swój rozwój i pozycję także pracownikom administracji i obsługi oraz studentom. Coraz więcej z nich jest słuchaczami studiów doktoranckich.

Nie jest to pierwsza książka poświęcona Uniwersytetowi. Z okazji jubileuszu 10-lecia uczelni jej ówczesny rektor, prof. Czesław Osękowski powierzył prof. Dariuszowi Dolańskiemu opracowanie książki pt. *Zielonogórska droga do Uniwersytetu* (Zielona Góra 2011, wyd. II popr. i uzup. 2012). Obecna książka stanowi w pewnym sensie kontynuację tamtej publikacji.

Obecna książka D. Dolańskiego składa się z pięciu części. W pierwszej autor omówił genezę powstania i rozwój UZ (analiza dotyczy trzech pięcioletek) oraz kalendarium. W części drugiej przedstawił wydziały UZ i Bibliotekę Uniwersytecką. Część trzecia zawiera personalia rektorów, prorektorów i dziekanów. Czwarta część to uniwersytet w obiektywie. Piąta zawiera wykaz struktur uniwersytetu w poszczególnych kadencjach.

Prof. Dolański zamieścił także bibliografię oraz indeks osobowy. I przyznam, tu pojawiają się pewne wątpliwości. Bibliografia jest niepełna, indeks osobowy także. Nie zawiera bowiem wielu zasłużonych pracowników nauki (w tym profesorów zwyczajnych - autor powinien sporządzić ich wykaz alfabetyczny). Wielu z nich pracuje w lubuskim środowisku naukowym już ponad czterdzieści lat!

Wiesław Hładkiewicz

NOWOŚCI WYDAWNICZE

— Rocznik Lubuski

Miło jest nam poinformować, iż ukazał się 42. tom „Rocznika Lubuskiego”, którego wydawcą od 2016 r. jest Lubuskie Towarzystwo Naukowe i Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ. Część pierwsza tomu pt. *Płeć społeczno-kulturowa jako perspektywa badawcza i kategoria analityczna* została zredagowana

przez Emilię Paprzycką ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i Edytę Mianowską z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tom zawiera zarówno artykuły o charakterze teoretycznym, w których wyeksponowano aspekt metodologiczny w badaniach nad płcią społeczno-kulturową, jak również takie, które prezentują wyniki badań z zastosowaniem społeczno-kulturowego rozumienia płci. Zamieszczone w tomie teksty autorów z trzynastu ośrodków naukowych z całej Polski ujawniają potencjał, jaki niesie w opisie współczesnych zjawisk społecznych podejście odwołujące się do kategorii płci społeczno-kulturowej.

Druga część 42. tomu „Rocznika Lubuskiego” przygotowana została pod redakcją Romana Sapeńko z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Macieja Czeremskiego z Instytutu Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego i zatytułowana *Transhumanizm a kontrintuicyjność mitycznego obrazu człowieka*. Autorzy, którzy opublikowali teksty w tym tomie, wzięli na warsztat interpretacje różnorodnych postaci, bohaterów w mitach, przekazach literackich czy też kinowych. Tytułowe kategorie analityczne to nie jedyne uwzględniane w podjętych rozważaniach filozoficznych. Inne wymienia, i bada różnice i relacje między nimi, Francesca Ferrando z New York University. Kategoriami tymi są: posthumanizm transhumanizm, antyhumanizm, metahumanizm oraz nowym materializm. Badacze interesuje zarówno mitologia grecka jak i mitologia Aborygenów. Literaturoznawcy poddają oglądowi bohaterów powieści fantastyki jak i horroru. W numerze tym zamieszczone zostały dwa teksty, które tworzą *Forum otwarte*, gdyż nie mieszczą się w głównym nurcie tego tomu. Jeden poświęcony jest wpływowi nauczania muzyki na nauczanie matematyki, drugi kształtowaniu się „Zielonogórskich Studiów Bibliotekoznawczych”.

Kolejną część 42. tomu (2a) pt. *Good connections. Trust, cooperation and education in the mirror of social sciences* zredagowali socjologowie z Uniwersytetu Zielonogórskiego - Dorota Bazuń i Mariusz Kwiatkowski. Jest to pierwszy „Rocznik Lubuski” wydany w języku angielskim. Tom zawiera artykuły dotyczące kwestii zaufania, współpracy i edukacji oraz wzajemnych powiązań pomiędzy tymi zjawiskami. Zamysł jaki przyświecał redaktorom polegał na tym, aby pokazać płaszczyzny współpracy z badaczami z ośrodków akademickich ulokowanych poza Polską, z którymi pracownicy bądź zespoły z Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii współpracują. Ponieważ współpracownicy ci pochodzą z kilku europejskich krajów, takich jak Niemcy, Hiszpania, Turcja, Ukraina, Rumunia, Czechy i Słowacja, język angielski - jako narzędzie wspólnej komunikacji - jest dziś najlepszy.

Podstawową wersją wydawniczą „Rocznika Lubuskiego” jest wersja drukowana, ale każdy z tomów można pobrać ze strony Lubuskiego Towarzystwa Naukowego - http://www.ltn.uz.zgora.pl/rocznik_lubuski.php?a=online

W imieniu kolegium redakcyjnego
Ewa Narkiewicz-Niedbałec

Marcel Luzar
Institute of Control and
Computation Engineering
University of Zielona Góra
*Dynamic Artificial Neural
Networks in Designing Robust
Fault Diagnosis Systems*, stron
157, ISBN: 978-83-7842-282-2
Wydawnictwo Uniwersytetu
Zielonogórskiego, 2016

Tematyka książki koncentruje się na zastosowaniu dynamicznych sztucznych sieci neuronowych w odpornej diagnostyce uszkodzeń oraz sterowaniu tolerującym uszko-

dzenia. Ponieważ systemy techniczne stają się coraz bardziej złożone, zaawansowane i zautomatyzowane w porównaniu z ich odpowiednikami sprzed minionej dekady, stały rozwój w dziedzinie sterowania oraz diagnostyki uszkodzeń jest niezbędny. Przykładowo, zastosowanie klasycznego schematu sterowania ze sprzężeniem zwrotnym dla złożonego systemu w przypadku wystąpienia uszkodzenia urządzeń wykonawczych, czujników pomiarowych lub innych komponentów może spowodować spadek wydajności, a nawet niestabilność pracy takiego układu. Dlatego diagnostyka uszkodzeń, początkowo postrzegana jako sztuka projektowania bezpiecznych systemów, dzisiaj jest szybko rozwijającą się nowoczesną dziedziną nauki.

Jest oczywiste, że niezawodność i bezpieczeństwo układów automatyki są kluczowe z punktu widzenia kosztów, czasu i jakości produkcji. Bezawaryjne funkcjonowanie takich układów ma również ogromny wpływ na środowisko czy nawet na ludzkie zdrowie i życie, np. jeżeli rozważanymi układami są samoloty, promy kosmiczne, zakłady chemiczne czy elektrownie atomowe. W takich systemach bezpieczeństwo jest sprawą nadrzędną, ponieważ każde, nawet niewielkie uszkodzenie może zainicjować reakcje łańcuchową prowadzącą do katastrofy. Mimo obecnych wysokich standardów bezpieczeństwa, nadal dochodzi do nieprzewidzianych tragedii. Dlatego dopóki takie zdarzenia będą zachodziły, dopóty tematyka diagnostyki uszkodzeń oraz sterowania tolerującego uszkodzenia będzie bardzo ważna i aktualna.

Książka ma na celu przedstawienie podstawowych pojęć ułatwiających Czytelnikowi zrozumienie technik diagnostyki uszkodzeń, sterowania tolerującego uszkodzenia oraz sztucznych sieci neuronowych. Ponadto uzupełnia bogatą wiedzę z tego zakresu o nowe aspekty teoretyczne oraz praktyczne, m.in. metody modelowania systemów LPV w wykorzystaniu sztucznych sieci neuronowych, techniki projektowanie odpornych urządzeń wykonawczych/czujników pomiarowych w wykorzystaniu filtracji odpornej, praktyczne implementacje rozwiązań dla wybranych urządzeń laboratoryjnych. W książce czytelnik znajdzie odpowiedzi na kluczowe pytania:

- 1) Jak zbudować model systemu w celu diagnostyki uszkodzeń, który będzie najdokładniej odwzorowywał rzeczywisty system (jego niepewność będzie możliwie mała)?
- 2) Jak zminimalizować różnicę pomiędzy zbudowanym modelem a rzeczywistym systemem?
- 3) Jak zaprojektować obserwator, który będzie odporny na zakłócenia takie jak niepewność modelu i/lub szumy pomiaru i procesu?
- 4) Jak zaprojektować układ sterowania, który będzie tolerował uszkodzenia?

Pod względem formalnym książka podzielona jest na pięć rozdziałów. Rozdział 1 formułuje główny cel i tematykę książki. Rozdział 2 wprowadza czytelnika w kluczowe aspekty i problemy diagnostyki uszkodzeń, sterowania tolerującego uszkodzenia oraz sieci neuronowych. W rozdziale 3 podjęty jest temat opracowania metody do projektowania odpornych wirtualnych czujników pomiarowych. Jest on podzielony na dwie części. W pierwszej rozważane jest podejście GMDH, a w drugiej podejście filtracji odpornej H-inf. Również w tym rozdziale następuje wprowadzenie do systemów LPV oraz przedstawiona jest metoda transformacji modelu neuronowego do postaci modelu LPV. W podobny sposób w rozdziale 4 przedstawiono metodę projektowania odpornych urządzeń wykonawczych. Wszystkie powyżej opisane rozdziały kończą się prezentacją ekspery-

mentalnych wyników dotyczących zagadnień modelowania systemów, diagnostyki uszkodzeń oraz sterowania tolerującego uszkodzenia, które potwierdzają efektywność zaproponowanych rozwiązań. Ostatni rozdział uwypukla główne oryginalne osiągnięcia oraz podsumowuje pracę. Ponadto w dwóch dodatkach do książki opisane są podstawy liniowych nierówności macierzowych (ang. LMI) oraz opracowany przybornik modelowania neuronowego SSNN Toolbox.

Marek Sawerwain

„American Literature and Intercultural Discourses, „Scripta Humana” tom 7, red. Agnieszka Łobodziec, Iwona Filipczak, B5, oprawa miękka, s. 168, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-271-6, ISSN 2353-1681

This volume presents American literature as a field inviting varied intercultural discourses. This is not unsur-

prising in that literature is a form of cultural expression, and the American cultural mosaic is a composite of diverse influences.

„Kontakty językowe w komunikowaniu, „Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze” 2015, red. Magdalena Steciąg, Magdalena Adamczyk, Marek Biszczyński, B5, oprawa miękka, s. 398, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISSN 2299-4572, ISBN 978-83-7842-261-7

Tom *Kontakty językowe w komunikowaniu* jest kontynuacją cyklu po-

święconego zagadnieniom związanym z szeroko rozumianą komunikacją językową, który został zainicjowany w Zakładzie Komunikacji Językowej Uniwersytetu Zielonogórskiego w 2009 roku refleksją nad normą w komunikowaniu. W kolejnych książkach podejmowaliśmy charakterystykę dalszych ważnych dla współczesnej nauki o komunikowaniu pojęć. W 2012 roku ukazała się wieloautorska monografia *Świadomość językowa w komunikowaniu*, a dwa lata później w serii wydawniczej „Zielonogórskie Seminaria Językoznawcze” opublikowaliśmy *Tożsamość w komunikowaniu*. Prezentowany tom jest efektem współpracy Zakładu Komunikacji Językowej z Instytutem Germanistyki i Katedrą Anglistyki na Uniwersytecie Zielonogórskim; zawiera publikacje polsko-, niemiecko- i angielskojęzyczne. Znajdują się w nim artykuły wielu badaczy zainteresowanych kontaktami językowymi - w różnicowanym rozumieniu, ze zmiennych perspektyw i mieszczących się w różnych paradygmatach badawczych.

„Filologia Polska, 2016 (2), Roczniki Naukowe Uniwersytetu Zielonogórskiego”, red. Marta Ruszczyńska, Piotr Kładoczny, B5, oprawa miękka, s. 508, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISSN 2450-3584

Do rąk czytelników oddajemy drugi zeszyt „Filologii Polskiej”. Wzorem pierwszego numeru tom stanowi

wieloautorską monografię. Tym razem poświęcono ją życiu i twórczości Adama Mickiewicza. Szesnaście rozpraw niewątpliwie poszerza wiedzę o naszym największym wieszczu. Autorzy studiów reprezentują krajowe ośrodki naukowe związane ze stolicą i Zieloną Górą. Afiliacje wskazuje Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Warszawski oraz Uniwersytet Zielonogórski. Publikowane prace, spisane piórami literaturoznawców oraz lingwistów, złożyły się na cztery odrębne części: a) Wokół biografii i słowiańskiego tematu, b) W kręgu *Pana Tadeusza*, c) Zbliżenia intertekstualne, d) Konteksty i interpretacje. Różnorodne ujęcia pozwoliły między innymi na namysł nad kilkoma wątkami myśli historiozoficznej Mickiewicza, fragmentami jego dorobku piśmienniczego, epopeją narodową, *Dziadami*, balladami. Wprawdzie dominują w zeszycie szkice skoncentrowane na jednostkowych fenomenach, jednakże nie brakuje również prób o charakterze bardziej syntetycznym.

Zbigniew Izdebski, Alicja Długolecka, Dariusz Radomski, Psychoseksualne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością fizyczną, B5, oprawa twarda, s. 516, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-242-6

Do niedawna, nie tylko w Polsce, osoby z niepełnosprawnością były

traktowane wręcz jako aseksualne. Powodowało to nie tylko brak akceptacji dla wszelkich form manifestacji potrzeb seksualnych podejmowanych przez osoby z niepełnosprawnością oraz nieuwzględnianie w programach wspierania tych osób i procedurach medycznych problematyki seksualności, ale także brak badań zmierzających do sporządzenia diagnozy seksualności osób z niepełnosprawnością. Celem projektu badawczego „Psychoseksualne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością w relacjach z otoczeniem społecznym” było dokonanie kompleksowej i wielowymiarowej analizy jakości funkcjonowania psychoseksualnego tych osób w Polsce, która pozwoliłaby określić psychologiczne, społeczne, pedagogiczne oraz medyczne determinanty życia seksualnego osób z niepełnosprawnością oraz ich relacji z otoczeniem.

___Józef Tatarczuk, Andrzej Malinowski, Ryszard Asienkiewicz, Artur Wandycz, *Dymorfizm płciowy w morfologii ciała kandydatów i kandydatek wychowania fizycznego w grupach o jednakowej wysokości ciała*, B5, oprawa miękka, s. 120, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-277-8

Dwupostaciowość organizmów, przejawiająca się zróżnicowaniem morfologicznym, fizjologicznym, psychicznym i społecznym mężczyzn i kobiet, określane mianem „dymorfizm” jest zjawiskiem powszechnie znanym i dla większości cech ulegającym ontogenetycznym wahaniom.

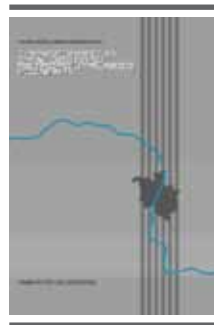
Dymorfizm płciowy jako zjawisko w świecie przyrody budzi zrozumiałe zainteresowanie świata nauki oraz innych dziedzin życia, np. ergonomii, przemysłu odzieżowego, obuwniczego itp. Różnice morfofunkcjonalne między mężczyznami i kobietami wynikają z odmiennych funkcji związanych z przedłużeniem gatunku. Po urodzeniu różnice te są stosunkowo małe, lecz w większości cech już zaznaczone. W procesie ontogenetycznego rozwoju narastają szczególnie silnie w okresie dojrzewania płciowego, a w okresie starości ich wyrazistość zacieśnia się [Drozdowski 1997]. Odrębność płciowa w budowie kobiet zaznacza się między innymi swoistym typem otluszczenia, niżej położonym środkiem ciężkości ciała, innymi jego proporcjami, krótszymi dźwigniami. Zróżnicowanie morfologiczne przejawia się przede wszystkim w masie ciała, wymiarach, proporcjach, składzie tkankowym ciała.

Wśród licznych opracowań zajmujących się problematyką dymorfizmu płciowego bardzo rzadko podejmowano to zagadnienie w grupach dorosłych mężczyzn i kobiet o identycznej wysokości ciała. Wśród nielicznych prac należy wymienić opracowanie Gworysa i wsp. [2010; Malinowskiego i wsp. 2012], którzy badali różnice cech antropometrycznych wśród dzieci i młodzieży w wieku 7-18 lat.

Obserwacje proporcji ciała w ujęciu dymorficznym reprezentatywnych grup są interesujące nie tylko ze wzglę-

dów teoretycznych, ale przede wszystkim praktycznych. Można spodziewać się, że wyjaśnią one między innymi zagadnienia dotyczące zakresu i kierunku zróżnicowania międzypłciowego cech strukturalnych i funkcjonalnych u osobników dorosłych, o identycznej wysokości ciała, ale też dostarczyłyby informacji, czy zawsze kierunek zróżnicowania płciowego badanych cech jest bardziej wyrazisty u mężczyzn.

Celem niniejszej monografii jest określenie wielkości dymorfizmu płciowego w morfologii ciała przyszłych studentów wychowania fizycznego w grupach o jednakowej wysokości ciała.

___Hanna Borucińska-Bieńkowska, *Transformacja gmin obszaru metropolitalnego Poznania*, A4, oprawa twarda, s. 158, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2016, ISBN 978-83-7842-267-9

Niniejsza praca jest kontynuacją badań nad kierunkami rozwoju gmin aglomeracji - prowadzonych na przykładzie aglomeracji poznańskiej.

Rozszerzenie terytorialne zakresu

badan na gminy obszaru metropolitalnego jest wynikiem procesów metropolizacji przestrzeni, niezależnie od tego, czy jest to zjawisko odrębne, czy związane z szybkim wzrostem znaczenia dużych struktur miejskich we współczesnej gospodarce.

Podjęte badania przedstawiają próbę pokazania wzajemnych, wybranych, zdaniem autorki istotnych dla celu pracy, powiązań środowiska przyrodniczego, historycznego i zasobów kultury materialnej oraz relacji funkcjonalnych, przestrzennych, społecznych i gospodarczych zachodzących między gminami tworzącymi obszar metropolitalny. Rozwój miasta-metropolii jest warunkiem uruchomienia procesu metropolizacji otaczającej przestrzeni.

zebrała Ewa Popitka
Oficyna Wydawnicza

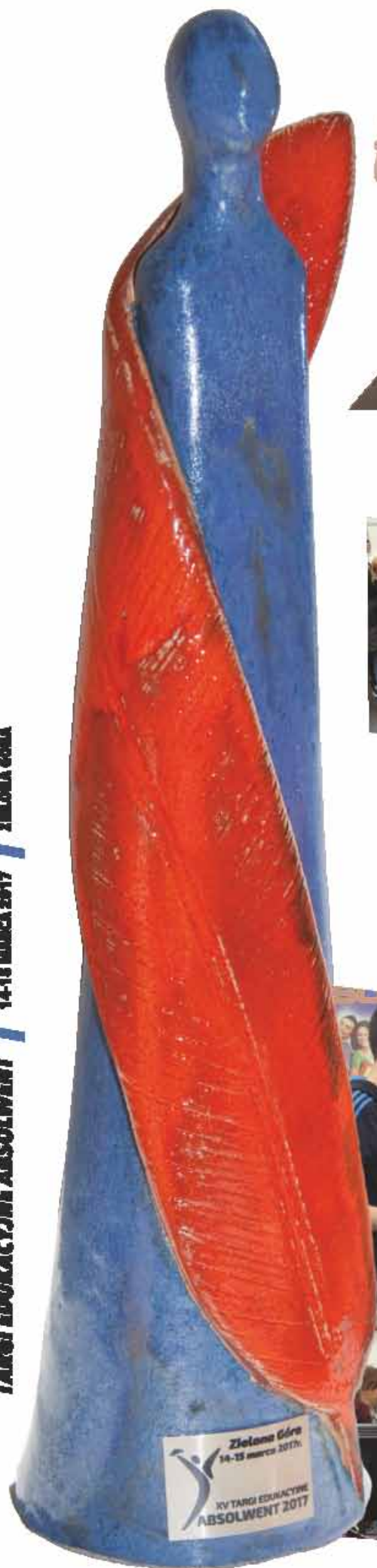

WYRÓŻNIENIE DLA OFICYNY WYDAWNICZEJ UZ NA TARGACH KSIĄŻKI W POZNANIU

W konkursie na najlepszą książkę akademicką w roku 2017 podczas 21. Poznańskich Targów Książki Naukowej i Popularnonaukowej Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego otrzymała wyróżnienie za publikację: Zbigniewa Izdebskiego, Alicji Długotłęckiej i Dariusza Radomskiego pt. *Psychoseksualne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością. Studium badawcze*. Gratulujemy!

IVA KRUPICOVÁ,
Z CYKLU *MAŁE ŚWIATY*, MS 4,
2017, LITOGRAFIA,
FRAGMENT PRACY
70 X 950 CM

Zielona Góra
14-18 marca 2017
XV TARGI EDUKACYJNE
ABSOLWENT 2017

